

Základní škola Tři Sekery, okres Cheb, příspěvková organizace
Tři Sekery 79, 354 73 Tři Sekery, tel 354 694 680
IČO 709 78 611 , e-mail: skolatrisek@seznam.cz

Školní vzdělávací program základního vzdělávání

„Škola – tvořivá dílna poznávání“

Aby se holky a kluci smáli a školy se nebáli

Stav k 1. 9. 2025 – inovovaná verze
27002/2025–22

Obsah

1. Identifikační údaje

- 1.1 Název ŠVP ZV
- 1.2 Předkladatel
- 1.3. Zřizovatel školy
- 1.4. Platnost dokumentu

2. Charakteristika školy

- 2.1. Úvod – Člověk a šest barev duhy...
- 2.2. Historie školy
- 2.3. Úplnost a velikost školy
- 2.4. Vybavení školy
- 2.5. Charakteristika pedagogického sboru
- 2.6. Charakteristika žáků
- 2.7. Dlouhodobé projekty
- 2.8. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty
- 2.9. Servisní služby

3. Charakteristika ŠVP

- 3.1. Zaměření školy
- 3.2. Evaluace
- 3.3. Výchovní a vzdělávací strategie
- 3.4. Klíčové kompetence
- 3.5. Zabezpečení výuky žáků se specifickými poruchami učení
- 3.6. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných
- 3.7. Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)
- 3.8. Průřezová témata

4. Učební plán

- 4.1. Učební plán 1. stupně
- 4.2. Poznámky k učebnímu plánu
- 4.3. Učební osnovy

5. Hodnocení výsledků vzdělávání

1. Identifikační údaje

1.1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV)

27002/2016–22 – upravené vydání

Škola – dílna tvořivého poznávání

„Je to samozřejmě těžké, zapomenout
na sebe sama a vmyslet se do dětské
hlavičky, co tam je a co tam není.
Ale komu se podaří otevřít srdce dítěte,
ten vidí i do dětské hlavičky a dobře ví, čeho je tam třeba.“

Jeremias Gotthelf

1.2. Předkladatel

Základní škola Tři Sekery, okres Cheb, příspěvková organizace,
Tři Sekery 79, 354 73 Tři Sekery

Základní údaje o škole

Adresa: Tři Sekery 79, 354 73 Tři Sekery

Ředitelka školy: Mgr. Iva Zahálková

Telefon: 354 694 680

E-mail: skolatrisek@seznam.cz

IČO: 709 78 611

Identifikátor zařízení: 650 015 371

IZO: Základní škola – 102 040 770

Školní družina při ZŠ – 115 100 318

Školní jídelna – 102 540 942

Mateřská škola – 107 541 131

Od 1. 1. 2003 je součástí školy mateřská škola (odloučené pracoviště – Tři Sekery 114, 354 73 Tři Sekery), pracuje podle samostatného vzdělávacího programu „Krtkova dobrodružství“

1.3. Zřizovatel školy

Obec Tři Sekery

Tři Sekery 82, 354 73 Tři Sekery, tel. 354 694 621

1.4. Platnost dokumentu: od 1. 9. 2025

2. Charakteristika školy

2. 1. „ČLOVĚK A ŠEST BAREV DUHY...“

Žije-li dítě v povzbuzování, naučí se smělosti.

Žije-li dítě v toleranci, naučí se trpělivosti.

Žije-li dítě s pochvalou, naučí se oceňovat.

Žije-li dítě v poctivosti, naučí se spravedlnosti.

Žije-li dítě v bezpečí, naučí se věřit.

Žije-li dítě v přátelském prostředí, naučí se hledat ve světě lásku.

Ale:

Žije-li dítě v kárání, naučí se odsuzovat.

Žije-li dítě v nepřátelství, naučí se útočit.

Žije-li dítě v posměchu, naučí se vyhýbavosti.

Výchova dítěte v naší základní škole směřuje k rozvoji osobnosti, posilování úcty k právům a svobodám, posilování úcty k rodičům, kultuře, jazyku, zemi, kde žijeme, civilizaci, jiným národům, etnikům a náboženstvím. Chceme vést děti k snášenlivosti, úctě k životnímu prostředí, připravovat je na zodpovědný a kvalitní život. Základní škola je umístěna v klidné části obce, obklopená zelení. Budova je z velké části zrekonstruovaná, třídy jsou moderně vybaveny a vymalovány veselými pastelovými barvami. Děti denně využívají relaxační místnost a obecní hřiště s novými herními prvky.

▼ Akceptujeme

ve své práci všestranný rozvoj dítěte, který vychází z upřímných a vlídných vztahů mezi učitelkou a dětmi i mezi dětmi samotnými. Na základě pevných kladných vztahů uskutečňujeme uspokojování potřeb dětí jak fyzických, tak psychických, které vycházejí ze zákonitostí vývoje dítěte, z konkrétních situací, citových stavů dítěte i zájmů celé skupiny.

▼ Vytváříme

celý soubor společensko-pozitivních vztahů, připravenosti pomáhat druhým, ohleduplnosti, trpělivosti a porozumění. Při tom dbáme na to, aby se tyto vlastnosti nevytvářely jenom živelně, vzájemným soužitím, ale aby byly systematicky pěstovány a upevňovány. Cílem naší snahy je samostatné, spokojené dítě, které je připravené se učit a rozvíjet své schopnosti, vnímat své okolí a komunikovat s ním. Kromě toho se učí prosazovat svůj názor, ale i respektovat druhé.

▼ Klademe důraz

na aktivní účast dítěte, která je založena na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení. Vzdělávání probíhá zpravidla ve skupinách nebo individuálně. Všechny předkládané činnosti obsahují herní prvky a prvky kreativity bez zbytečného memorování a nabízení hotových poznatků. Zároveň dětem necháváme dostatek času i prostoru pro spontánní hru, relaxační a odpočinkové činnosti.

▼ Integrujeme

v běžné třídě základní školy, která má vzhledem k charakteristice školy nižší počet žáků. Práce s dětmi probíhá dle individuálních vzdělávacích plánů, které zpracovává většinou třídní učitelka v těsné spolupráci s ostatními pedagogy a dalšími odborníky. Vedle běžných aktivit jim poskytujeme řadu speciálně pedagogických činností, které umožňují optimální rozvoj jejich osobnosti a dosáhnout co nejvyšší možné úrovně vzdělání v rámci jejich zdravotního postižení či znevýhodnění. Vedeme je k co největší samostatnosti. Ve spolupráci s dětským psychologem, klinickým logopedem a speciálním pedagogem je uplatňován důsledně individuální přístup.

▼ Vzděláváme

plně na základě inovovaného RVP-ZV s platností od 1. 9. 2025. Respektujeme všechny hlavní cíle. Konkretizace obsahu je uskutečňována prostřednictvím edukačních činností na základě prožitků a zkušeností. Je stavěna na vnitřní motivaci dítěte a jeho osobní aktivitě. Vždy vychází z osobní možnosti a potřeby každého dítěte, ze života dětí a prostředí, ve kterém vyrůstají. Ve třídách realizujeme nejrůznější projekty s různou časovou dotací. Témata jednotlivých projektů jsou v každé třídě plánována postupně dle ŠVP, potřeby a nahodilých situací, svým obsahem vedou k naplňování klíčových kompetencí pro mladší školní období. Součástí ŠVP je výuka angličtiny od 1. ročníku

2.2. Historie školy

Budova školy ve Třech Sekerách byla otevřena v roce 1898. S výjimkou let druhé světové války byl její provoz nepřetržitý. V roce 1998 oslavila škola sté výročí svého vzniku, o jejím nesporném významu pro rozvoj a dobré jméno obce není pochyb. Organizace školy ve Třech Sekerách prošla ve své historii mnoha změnami, posledních více než třicet let se soustřeďuje pouze na první stupeň základního školství. Od roku 1972 je součástí areálu školy i mateřská škola ve Třech Sekerách. Od 1.ledna 2003 jsou oba tyto typy škol sloučeny v jeden právní subjekt, jehož součástí jsou i školní jídelna a školní družina při základní škole.

2.3. Úplnost a velikost školy

Školu navštěvují žáci bydlící přímo v obci Tři Sekery a dalších třech místních částech této obce, Krásném, Tachovské Huti a Chodovské Huti. Dojíždí sem i žáci z Mariánských Lázní a dalších nespádových obcí. Základní škola Tři Sekery je tvořena pěti ročníky 1. stupně základní školy, jedná se tedy o školu neúplnou. Podle aktuálního počtu žáků je základní škola členěna na čtyři třídy. Ke spojení dochází pouze u jedné dvojice tříd. Kapacita školy je stanovena pro 70 žáků. Školní družina má od 1.9.2025 celkem 3 oddělení. Mateřská škola provozuje 2 oddělení.

2.4. Vybavení školy

Materiální:

Škola je nadstandardně vybavena učebnicemi a interaktivní technikou. Při výuce různých předmětů je bohatě využíván výukový SW. Pedagogům i dětem je k dispozici odborná literatura. Ta je spolu s učebnicemi a výukovým SW průběžně doplňována a rozšiřována. Snahou vedení školy je i obnova vybavení školy a školky moderním nábytkem. Prostorové uspořádání třídy a pracovního místa respektují nároky na žáka s SPU.

Prostorové:

Areál školy je možné rozdělit na dvě propojené části – budovu základní školy se školní jídelnou a školní družinou a budovu mateřské školy. Za budovami se nachází zahrada mateřské školy s prolézačkami, pískovištěm a altánkem. Před budovou základní školy se rozprostírá hřiště, které je nyní již majetkem obce a bylo nově vybaveno herními prvky. Slouží ke hrám a relaxaci žáků i ostatních obyvatel obce. U muzea obce za školní budovou je pro děti prostor pro relaxaci i možnost výuky. V hlavní budově sídlí vedení školy, dále je zde vedle běžných učeben školní družina, ta využívá prostor kmenových tříd.

Škola má svou vlastní kuchyň, která zajišťuje obědy i dopolední svačiny pro žáky základní školy a zajišťuje celodenní stravování pro děti mateřské školy i cizím strávníkům. Jídelna je určena školákům, dětem z mateřské školy je strava vydávána odděleně v prostorách mateřské školy. Školní kuchyně prošla opakovaně kompletní rekonstrukcí. Nyní splňuje nejvyšší nároky na stravování žáků a dětí. Zajišťujeme prostory pro poskytování školních poradenských služeb.

Technické:

Jednou z priorit školy ve výuce i v běžném chodu školy je využití informačních a komunikačních technologií. Z toho vychází i vybavenost školy touto technikou. Škola získala z operačního programu ministerstva pro životní prostředí „Spravedlivá transformace 2021–2027“ pod názvem „Digitalizovaná škola – moderní škola ve Třech Sekerách“ finanční podporu ve výši 1 097 742,47 Kč. V rámci projektů MŠMT získala škola další moderní techniku včetně notebooků a interaktivních panelů.

Hygienické a psychosociální:

Dodržování pitného režimu pracovníků školy i žáků zajišťuje konvice s pitnou pramenitou vodou ochucenou bylinkami a ovocem, která je v průběhu dne doplňována. Škola je již několik let zapojena do projektu „Ovoce a mléko do škol“.

Samozřejmostí je kvalitní sociální zázemí pro žáky i pracovníky školy. Respektujeme hygienu učení. Plně respektujeme zákaz kouření, pití alkoholu a požívání jiných škodlivin v budově a areálu školy. Vytváříme přátelské prostředí. Respektujeme přiměřenost vzdělávání věku, hodnotíme v souladu s možnostmi a dosaženým pokrokem. Včas informujeme žáky i zákonné zástupce o dění uvnitř školy i mimo ni prostřednictvím elektronického systému Edookit, nástěnek, webových stránek školy a facebooku.

2.5. Personální a organizační podmínky – charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor základní školy tvoří ředitelka školy (současně i třídní učitelka), zástupkyně, tři učitelé třídní a kmenoví učitelé. Provoz tří oddělení školní družiny zajišťují tři vychovatelé. Část pedagogů pracuje na zkrácený úvazek. Sbor je tvořen především ženami, je založen na zkušených a kvalifikovaných pedagogích. Ředitelka školy i zástupkyně disponují požadovanou kvalifikací. Současná kvalifikace ostatních učitelů 1. stupně je v souladu požadavky zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících ve znění pozdějších předpisů.

Ve škole splňuje pedagogický sbor plně svoji kvalifikaci. Ve škole pracují také asistenti pedagoga, kteří rovněž plní požadovanou kvalifikaci. Další prioritou školy je vzdělávání a výchova žáků podle poznatků o psychosomatickém vývoji dětí a žáků, tudíž je velký důraz kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritními oblastmi DVPP jsou aktuální legislativa, psychologie, pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice předmětů a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou, tělesná výchova, estetická výchova a cizí jazyk. Zajišťujeme optimální režim výuky v souladu se vzdělávacími potřebami žáků. Systematicky hledáme cesty k řešení problémů, které se bezprostředně týkají jejich výchovy a vzdělávání.

2.6. Charakteristika žáků, podmínky spolupráce školy a zákonných zástupců

Kromě žáků ze Tří Seker tvoří výraznou část žáci dojíždějící z okolních spádových i nespádových obcí. Škola má velmi bohaté a pozitivní zkušenosti s integrací žáků se specifickými poruchami chování, vývojovými poruchami učení i žáků s jiným zdravotním postižením. Každý integrovaný žák má vypracován na základě doporučení PPP nebo SPC vlastní individuální vzdělávací plán, který je pravidelně aktualizován a doplňován. Snažíme se zaměřit i na žáky ohrožené sociálním znevýhodněním, případně na žáky nadané. Pravidelně zajišťujeme setkávání se zákonnými zástupci i veřejností. Třídní schůzky probíhají formou setkání žáka, učitele a zákonného zástupce.

2.7. Projekty

Dlouhodobé projekty

Škola se zaměřuje na využití finančních prostředků z evropských strukturálních fondů zejména z oblasti vzdělávání pro konkurenceschopnost, projektů MŠMT, MPSV a dalších.

Jednodenní projekty (dle aktuální nabídky a potřeb žáků a vyučujících).

2.8. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Při spolupráci s rodiči se soustředíme především na pozitivní komunikaci všech zúčastněných, tj. žák – učitel – rodič, na prohlubování součinnosti školy a rodiny. Čtyřikrát ročně jsou poskytovány rodičům/zákonným zástupcům informace o prospěchu a chování žáků, o činnosti a plánech školy formou třídních schůzek (setkávání ve třech – učitel – žák – zákonný zástupce), průběžně jsou tyto informace uváděny v elektronickém systému Edookit (případně facebooku, webových stránkách, osobně či telefonicky dle přání rodičů/zákonných zástupců). Rodiče se vyjadřují k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy dětí prostřednictvím školské rady nebo osobně.

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a §168 zřizovatel zřizuje Školskou radu. Ve školské radě zastupují školu tři členové zvolení pedagogickými pracovníky školy.

Škola velmi úzce spolupracuje se SPC v Mariánských Lázních, PPP Cheb, PPP Karlovy Vary, Policií ČR, místním Svazem dobrovolných hasičů, a s chebským muzeem. Této spolupráce využívá zejména pro zkvalitnění výuky a k vytváření a posilování zájmu dětí o získávání nových poznatků vědomostí a dovedností.

2.9. Servisní služby

Školní družina

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. ŠD není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků. Mimo činnosti výchovně vzdělávací plní ŠD funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení výuky.

3. Charakteristika ŠVP

3. 1. Zaměření školy

Škola se zaměřuje na všeobecný rozvoj žáků bez předem stanovené hlavní profilace. Základní školu vnímáme jako dokonalou všeobecnou přípravu na jakékoliv budoucí zaměření každého žáka. Úkolem naší školy je žáky seznámit se širokým spektrem profesních a celospolečenských činností za účelem svobodného a kvalifikovaného rozhodnutí pro další životní dráhu každého žáka.

Jako zcela všeobecný základ vzdělávání žáků považujeme důraz na výuku cizích jazyků (od první třídy), patřičnou orientaci v soudobých ITC technologiích a inkluzivní vzdělávání. První stupeň základní školy poskytuje elementární základní vzdělání. Směřuje k naplnění kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Kompetence představují soubory vědomostí, dovedností, postojů a hodnot, které jsou využitelné v učení i v životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích.

Co chceme a kam směřujeme

Škola má některá specifika a klade důraz na některé oblasti výchovy a vzdělávání, které ji odlišují od ostatních škol a tím dochází k její profilaci:

Zaměření školy

Škola je zaměřena na:

- výuku cizích jazyků od 1. ročníku
- práci s výpočetní, komunikační technikou a robotikou „Dovednosti pro život,“ od 4. ročníku. V nižších ročnících součástí vyučovacích předmětů M, PRV, ČJ
- podporu a rozvoj literární a dramatické výchovy,
- inkluzivní vzdělávání, tzn. vytváření podmínek pro talentované žáky i žáky se specifickými vzdělávacími potřebami v rámci možnosti integrace
- kvalitu, funkčnost a estetičnost prostředí ve škole
- efektivitu vzdělávání a dosahování maxima u každého žáka. Cílem je soběstačný žák.

Škola chce:

- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na využití v praxi;
- zavádět efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, jež vede žáky k týmové spolupráci, vzájemné pomoci, sounáležitosti a respektu;
- vést žáky ke správnému a bezpečnému využívání ICT technologií;
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu;
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu;
- věnovat potřebnou péči všem žákům;
- klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj žáka má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi);
- podporovat žáky i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.;
- žákům nadaným a talentovaným vytvořit podmínky pro jejich rozvoj.

- dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky;
- žákům se specifickými potřebami zajistit kvalitní poskytování podpůrných opatření.

Hlavní metody a postupy naší školy:

Individuální přístup

Snažíme přihlížet k individuálním zvláštnostem ve vědomostech, schopnostech a dovednostech každého žáka, ovlivněných jejich věkovou zralostí a vyspělostí, s respektováním jejich životních situací a zkušeností. Základem je bližší poznání každé osobnosti žáka a diferenciací didaktických a výchovných postupů.

Rodinná atmosféra

Budujeme příjemné a přátelské vnitřní prostředí. Součástí školy jsou relaxační koutky pro žáky a herní prvky. Každý učitel přistupuje k žákům s maximálně vstřícným a respektujícím postojem. Klademe důraz na oboustrannou vzájemnou toleranci a vzájemné slušné a korektní jednání.

Otevřená komunikace

Preferujeme zcela otevřené jednání. Snažíme se publikovat veškeré podstatné materiály na našich www stránkách, facebookovém profilu i v rámci skupin na WhatsApp. Škola využívá systém Edookit, který plní funkci elektronické žákovské knížky, třídní knihy a komunikačního portálu k veřejnosti.

Inovativní metody

Ve výuce klademe důraz na aktivizační a inovativní metody práce spojené s využitím moderních technologií. Součástí výuky jsou aktivizační metody založené na problémových úlohách a situacích či na didaktických hrách, které rozvíjejí tvořivé myšlení žáků. Do výuky je rovněž zařazováno projektové vyučování, které žákům umožňuje naučit se vyhledávat a zpracovávat poznatky či řešit problémové situace. Využíváme i metody formativního hodnocení, které bude probíhat zejména během učení a žákům bude přinášet užitečnou informaci v průběhu vzdělávacího procesu. V naší škole klademe rovněž důraz na práci s chybou. Už staré pořekadlo praví, že chybami se člověk učí. Přesně v tomto duchu chceme u dětí odbourat pocit provinění při vzniku chyby v rámci vzdělávacího procesu.

Moderní technologie

V rámci výuky využíváme různé výukové programy a aplikace, zaměřujeme se především na interaktivní programy Didakta. Žáci se učí upravovat dokumenty, videa, fotografie, projektují 3D modely, které tiskneme na 3D tiskárně. Od 1. ročníku zařazujeme do výuky prvky informatiky se zaměřením na rozvoj informatického myšlení, seznámení se základními principy programování a robotiky. Vedeme žáky k bezpečnému užívání internetu a sociálních sítí.

Forma a obsah vzdělávání od školního roku 2024/2025

- Žáci se budou vzdělávat v běžném režimu dle rozvrhu za dodržení hygienických opatření a podmínek.
- Škola se zaměří na doplnění nezbytných znalostí a dovedností. Začátek školního roku věnuje zmapování dosažených výsledků ve vzdělávání jednotlivých žáků. Zaměří se zejména na opakování, procvičování formou práce ve skupinách, využití interaktivní a digitální technologie.
- Škola nabídne v rámci ranní a odpolední družiny systém podpory.
- Škola se zaměří na závazné výstupy, které stanoví RVP ve 3. a 5. ročníku. Učivo je probíráno na každé škole v různém období. Nelze tedy srovnávat, co se ve které škole právě probírá. Škola naplňuje očekávané výstupy a zároveň se zaměří na to, aby nedocházelo k neúměrnému přetěžování.
- Škola se soustředí na kompletní rozvoj klíčových kompetencí. Soustředí se tedy na vybraná témata a oblasti, které jsou nezbytně nutné pro další vzdělávání. Využívány budou přehledy, digitální a informační technologie.
- Učitelé se zaměří se na to, co žáci umějí, a na to navážou. Podpoří bezpečné prostředí a přívětivou atmosféru. Pravidelně budou pořádat kratší setkání formou ranního kruhu. S rodiči budou komunikovat především individuálně dle potřeby.

Provoz školy s ohledem na mimořádná opatření

- Škola je vždy povinna postupovat v souladu s platnou legislativou. V případě konkrétní mimořádné situace je škola povinna postupovat dle pokynů KHS a dodržovat všechna aktuálně platná opatření vyhlášená pro dané území.
- Škola má povinnost předcházet vzniku a šíření infekčních onemocnění. V případě, že bude žák vykazovat příznaky akutního infekčního onemocnění
- již při příchodu do školy – nebude do ní vpuštěn v případě, že je přítomen zákonný zástupce;
- již při příchodu do školy, kdy není přítomen zákonný zástupce – oznámí mu tuto skutečnost neprodleně a informuje ho o nutnosti bezodkladného vyzvednutí;
- až v průběhu přítomnosti ve škole – poskytne škola roušku a zajistí izolaci od ostatních žáků. Současně informuje zákonné zástupce o bezodkladném vyzvednutí v co nejkratším čase. Zákonný zástupce pak bude telefonicky kontaktovat svého dětského lékaře.
- Škola bude věnovat příznakům infekčních onemocnění zvýšenou pozornost. Pravidelně před zahájením výuky provede měření teploty bezdotykovým digitálním teploměrem.
- Pokud jsou přetrvávající příznaky infekčního onemocnění projevem chronického onemocnění, případně alergií, je umožněn žákovi vstup do budovy pouze s potvrzením praktického lékaře pro děti, že netrpí infekční nemocí.

Škola poskytuje vzdělávání distančním způsobem v případě, že

- je **v důsledku krizových nebo mimořádných opatření (KHS, MZ, karanténa) znemožněna osobní přítomnost více než poloviny žáků jedné třídy**. Žáci mají povinnost se distančně vzdělávat. Škola bude pro tuto formu využívat již osvědčené způsoby výuky. Konkrétní informace zákonní zástupci obdrží. Distanční vzdělávání bude probíhat vždy s ohledem na možnosti a podmínky jednotlivých žáků.
- **v ostatních případech se distanční výuka nerealizuje. Postupuje se obdobně, jako když žáci z různých důvodů nejsou ve škole přítomni** (nemoc, rodinné důvody). Učitelé poskytnou v tomto případě rodičům informace k učivu, které je ve škole probíráno a nabídnou jim materiály k procvičování. Na základě dobrovolnosti a s ohledem na individuální podmínky je mohou využít.

Distanční forma vzdělávání

Jako základní platformu škola využívá aplikaci Microsoft Teams v rámci Office 365 pro školy. V prostředí MS Teams je vytvořen tým pro výukový předmět a do něj zařazení žáci, kteří se ho učí. V rámci týmu je možné nahrávat výukové materiály, sdílet soubory, používat poznámkový blok předmětu, zahájit chat nebo rovnou video setkání. Žáci vlastní přihlašovací údaje a po celou dobu školní docházky mají možnost využívat online verzi programu Microsoft Word, Microsoft Excel a PowerPoint. Pro žáky, kteří nemají podmínky pro online výuku, tyto společně s obcí zajistí. Škola poskytne také pracovní listy a další didaktický materiál, který bude přístupný na webu. Odevzdávání splněných úkolů probíhá vždy podle předem stanoveného harmonogramu. Hodnocení je formativní, sumativní a slovní (prozatím 1.-3.ročník). Důležité je poskytovat žákům i zákonným zástupcům zpětnou vazbu o průběhu a výsledcích vzdělávání. Komunikovat je možné přes systém Edookit, emailem nebo telefonicky přes WhatsApp a prostřednictvím webových stránek školy, a to především pro předávání informací žákům a zákonným zástupcům ze strany školy. Pro komunikaci mezi zákonnými zástupci žáků a školou je využíván především email školy, případně služební mobilní telefon. Učitelé využívají ke komunikaci Edookit, email nebo online setkávání přes aplikaci Microsoft Teams.

Škola v případě vynucené distanční výuky sestaví zvláštní rozvrh s určenými časy pro synchronní výuku stěžejních a ostatních předmětů.

Zadávané úkoly budou evidovány prostřednictvím zápisu v třídní knize. Zápis bude proveden ve formě Distanční výuka – a příslušné téma.

Vyučovací předměty se v rámci distanční výuky dělí na hlavní a vedlejší.

Hlavními jsou: český jazyk, matematika a cizí jazyk. Ty budou zařazovány do rozvrhu alespoň 2x týdně.

Vedlejšími jsou: vlastivěda, přírodověda, prvouka, dovednosti pro život. Ty budou zařazovány do rozvrhu 1 – 2x v týdnu.

Výchovy budou v období distanční výuky realizovány prostřednictvím různých webových odkazů či YouTube. Bude se jednat především o samostatnou práci žáků.

SPOLEČNĚ TO ZVLÁDNEME

3. 2. Evaluace

Autoevaluaci vnímáme jako nezbytnou součást koncepční práce školy. Je to nezbytný nástroj pro plánování dalšího rozvoje školy. Poskytuje nám úplnou zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažených cílů a zároveň je to účinný autoregulační mechanismus vlastní práce školy.

Autoevaluaci vnímáme jako periodický a kolektivní proces analýzy a vyhodnocení dat v předem definovaných oblastech s využitím stanovených metod a technik.

Autoevaluace – Koncepce

Mezi autoevaluací a koncepční činností je velmi úzká obsahová vazba. Základem pro kvalitní a funkční autoevaluaci je jasné, systematické a obsahově správné vytyčení strategických cílů.

V rámci koncepční činnosti na škole ředitel školy sestavuje v součinnosti týmu koncepci rozvoje školy na šestileté období (vždy časově ukotvené na funkční období ředitele školy). Dlouhodobá koncepce je rozpracována do předem definovaných oblastí (Koncepce a rámec školy, řízení školy, pedagogický sbor, výchovně vzdělávací proces, materiální podmínky a spolupráce). Součástí dlouhodobé koncepce je stanovení dlouhodobé vize školy.

Dlouhodobá koncepce školy je ředitelem školy rozpracována do dlouhodobých a krátkodobých cílů školy. Zde je konkretizován obsah jednotlivých oblastí do jasné formulovaných strategických cílů.

V evaluační zprávě /Vlastní hodnocení školy/ na příslušné období vyhodnocuje ředitel školy míru naplnění stanovených strategických cílů a předkládá návrhy na další doplnění, rozvoj či směřování školy ve formě návrhů cílů na další období. Navržené cíle vyplývající z evaluační zprávy ředitel školy zahrne do koncepce rozvoje školy.

Plán evaluace

Ředitel školy na každé vymezené období stanoví jasné strukturovaný plán autoevaluace. Do plánu zahrne všechny strategické cíle z plánu rozvoje školy.

Nástroje a metody autoevaluace

Pro vlastní hodnocení školy využíváme metod, forem a prostředků poskytovaných ČŠI v programu „Kvalitní škola“.

3.2. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Přispívají ke vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit **všechny** žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu. Klíčové kompetence se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. K jejich utváření a rozvíjení směřuje a přispívá veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.

KOMPETENCE K UČENÍ

Na konci pátého ročníku

- vyhledává a vyhodnocuje informace, využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, plánuje vlastní učení, projevuje ochotu vzdělávat se.
- vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- samostatně pozoruje a experimentuje
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Na konci pátého ročníku

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem
- volí vhodné způsoby řešení

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Na konci pátého ročníku

- vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje
- rozumí běžně užívaným gestům, aktivně se zapojuje do společenského dění;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných k soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Na konci pátého ročníku

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Na konci pátého ročníku

- respektuje přesvědčení druhých, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka;
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Na konci pátého ročníku

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Na konci pátého ročníku

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení
- získává, vyhledává a třídí a případně sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce;
- seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

3.3. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

1. STRATEGIE SMĚŘUJÍCÍ KE KOMPETENCI K UČENÍ

- Umožňujeme žákům zjistit jejich individuální učební styl a pomáháme jim osvojit si odpovídající postupy učení – předkládáme žákům konkrétní návody efektivního učení
- vedeme žáky k poznání zákonitostí učení a k plánování vlastního učení (např. zadáváním dlouhodobých prací).
- Upozorňujeme žáky na zajímavé zdroje informací, vedeme je k hledání informačních zdrojů, vyžadujeme jejich ověřování (práce s encyklopediemi, zpravodajstvím, internetem atd.).
- Motivujeme žáky k zájmu o učení a vzdělání – např. jim nabízíme témata, která se jich dotýkají a jsou pro ně známá nebo je zajímají.
- Umožňujeme žákům vyzkoušet si rozličné metody a formy práce – např. zadáváme žákům práci samostatnou, skupinovou, ve dvojicích, kreativní úkoly apod.
- Umožňujeme žákům hodnotit svou činnost (zpětné vazby, sebereflexe, společné diskuse po činnostech).
- Podporujeme samostatnost a tvořivost.
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře
- a na internetu.
- Snažíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ (volbu povolání atd.), vedeme je k plánování, stanovování kroků a jejich postupnému uskutečňování.

2. STRATEGIE SMĚŘUJÍCÍ KE KOMPETENCI K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Nabízíme žákům cvičení a úkoly, které vycházejí z reálného života a vedou k samostatnému uvažování a řešení problémů.
- Vedeme žáky k poznání, že situace a problémy mívají různé varianty řešení a vedeme je k objevování různých možností řešení.
- Podporujeme tvořivost, originální návrhy řešení.
- Vedeme žáky k zamyšlení, jak by se některým problémům dalo předcházet.

3. STRATEGIE SMĚŘUJÍCÍ KE KOMPETENCI KOMUNIKATIVNÍ

- Vybízíme žáky k vyjadřování myšlenek a názorů.
- Učíme žáky vyjadřovat se srozumitelně, výstižně a v logickém sledu (např. při ústních referátech) a vhodně se prezentovat před celou třídou.
- Nabízíme žákům možnost v řízené diskuzi naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuze, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat.
- Budujeme pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žáky a učitelem, mezi žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami.
- Pomocí zavádění skupinové práce a projektové výuky vedeme žáky ke komunikaci ve skupině.
- Vedeme žáky k využívání různých zdrojů informací a jejich kritickému zvážení.

4. STRATEGIE SMĚŘUJÍCÍ KE KOMPETENCI SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Pomáháme žákům poznat sebe sama, objektivně se hodnotit a pozitivně formovat svou osobnost.
- Společně s žáky vytváříme pravidla společného života ve třídě, která budou vycházet ze vzájemného respektu, a vedeme žáky k jejich dodržování.
- Vedeme žáky k vytváření příjemné atmosféry ve třídě.
- Oceňujeme žáky za pozitivní projevy chování, snahu a vykonanou práci a vybízíme je, aby se oceňovali i mezi sebou navzájem.
- Vedeme žáky k taktnímu a nezraňujícímu vyjadřování kritiky.
- Umožňujeme žákům pracovat samostatně i ve skupině, zařazujeme kooperativní činnosti.
- Při skupinové práci je vedeme k přiměřenému rozdělení dílčích úkolů a rozdělení rolí, společnému plánování a závěrečnému hodnocení výsledků i průběhu společné práce
- obměňujeme skupiny, ve kterých se děti učí.
- Učíme žáky přijímat rozličné role při skupinové práci.
- Rozvíjíme empatii prostřednictvím hraní rolí, společných diskusí a individuálních zamyšlení.

5. STRATEGIE SMĚŘUJÍCÍ KE KOMPETENCI OBČANSKÉ

- Vedeme žáky k uvědomění vlastní zodpovědnosti za sebe, své zdraví a život
- a spoluzodpovědnosti za život ve skupinách, ke kterým patří (k rodině, škole, obci, státu), a za životní prostředí.
- Seznamujeme žáky s principy fungování společnosti prostřednictvím hry – žáci např. předvádějí, jak fungují volby do Poslanecké sněmovny, rozhodují o rozpočtu obce, navrhuji zákony, pořádají referendum apod.
- Rozvíjíme u žáků chápání nutnosti pravidel ve společnosti (norem a zákonů) a jejich dodržování.
- Vedeme žáky k aktivnímu zapojování do dění ve škole, obci a celé společnosti.
- Vedeme žáky k navštěvování kulturních institucí (muzeí, divadel, historických památek)

- a k respektování a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví.
- Při ranním kruhu je žákům poskytována možnost, dle svého uvážení projevit své pocity
- a nálady a upozornit na fyzické a psychické násilí, se kterým se setkávají.
- Organizujeme společně celoškolní projektové dny.
- Pořádáme akce připomínající lidové tradice (Vánoce, Velikonoce, Masopust).
- Nabízíme vhodné volnočasové aktivity jako prevenci sociálně patologických jevů.

6. STRATEGIE SMĚŘUJÍCÍ KE KOMPETENCI PRACOVNÍ

- Vedeme žáky k plánování vlastní práce, rozdělení rolí při práci ve skupině a hodnocení výsledků práce.
- Vedeme žáky k sebepoznání a k odpovědnému rozhodování při volbě povolání.
- Nabízíme žákům možnost zpracovat některé úkoly pomocí libovolných výtvarných technik za použití nejrůznějších materiálů.

7. STRATEGIE SMĚŘUJÍCÍ KE KOMPETENCI DIGITÁLNÍ

Tato strategie reaguje na společenské změny spojené s rostoucím významem informací a znalostí. Jedním z hlavních faktorů těchto změn je rychlé a celosvětové rozšiřování informačních a komunikačních technologií. Možnosti, které digitální technologie nabízejí, však mohou být plně využity pouze tehdy, pokud lidé dokážou vnímat jejich přínos, ovládat je a umět je prakticky používat.

Základním předpokladem rozvoje informační – resp. znalostní – společnosti je proto také získávání, obnovování a prohlubování digitálních kompetencí jednotlivců. Cílem je rozvíjet digitální gramotnost občanů České republiky tak, aby dokázali využít potenciál digitálních technologií pro svůj celoživotní osobní rozvoj, pro zvyšování kvality svého života i pro lepší uplatnění ve společnosti.

Digitální gramotnost představuje soubor kompetencí potřebných k identifikaci, pochopení, interpretaci, vytváření a komunikování digitálního obsahu a také k účelnému a bezpečnému využívání digitálních technologií. Tyto kompetence slouží k udržení či zlepšení kvality života jednotlivce i jeho okolí – například pro pracovní či osobní seberealizaci, rozvoj vlastního potenciálu nebo udržení a posílení aktivní účasti na společenském dění.

Rozvojem digitální gramotnosti rozumíme pouze takové postupy, opatření a vzdělávací příležitosti, které cíleně propojují rozvoj logicky navazujících dílčích kompetencí s vysvětlením jejich smyslu pro konkrétního člověka nebo skupinu. Současně musí být rozvoj těchto kompetencí provázán s jejich strategickým využitím při řešení problémů každodenního osobního či profesního života.

V počátečním vzdělávání je cílem nastartovat celoživotní učení tím, že si žáci osvojí návyky a strategie pro efektivní práci s digitálními technologiemi. To vyžaduje jejich co nejširší a smysluplné zapojení do výuky – nejen v předmětech přímo zaměřených na ICT, ale napříč celým vzdělávacím procesem.

3.4 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY – STRATEGIE:

1. Cílem výchovně vzdělávací činnosti a aktivit školy je připravit soběstačného žáka.
2. Otevření školy všem – všem dětem, jejich rodičům a veřejnosti.
3. Vytvoření atmosféry pohody pro učitele a žáky
  - a) zlepšení vztahů
  - b) minimalizace stresových situací
  - c) společné vytváření příjemného prostředí
  - d) budování partnerských vztahů
  - e) vytváření bezpečného, estetického a zdravého prostředí – uplatňování asertivních způsobů komunikace
  - f) posilování sebeúcty
  - g) vytváření a respektování společných pravidel
4. **Koncipování školy jako vzdělávacího, ale také volnočasového centra se zaměřením především na zapojení žáků do zájmových útvarů s důležitým úkolem prevence negativních sociálních jevů**
  - a) prevence negativních sociálních jevů
  - b) snaha o zpřístupnění školy i v odpoledních hodinách - široká a pestrá nabídka zájmových útvarů
  - c) zajímavý program školní družiny
5. **Spolupráce především s místními organizacemi a institucemi vycházející z tradičního postavení školy v obci a polohy.**
Pokračování ve stávající spolupráci a hledání nových možností:
Obecní úřad Tři Sekery, ZŠ Velká Hleďsebe, ZŠ Drmoul, Policie ČR, Hasiči, - spolupráce, besedy, projekty, sportovní soutěže, kulturní akce.

PROFILACE SOBĚSTAČNÉHO ŽÁKA

- přijímat odpovědnost za sebe, udržovat pořádek, mít svůj systém
- s rozvahou plnit zadané úkoly
- přijímat přiměřenou kritiku
- respektovat a užívat zásady slušného chování
- přijímat roli ve skupině
- využívat sebehodnocení
- plnit v rámci schopností zadané úkoly
- vyjádřit své názory vhodně a efektivně
- komunikovat s ostatními, zvládá pravidla diskuse
- zvládat základy komunikace v cizím jazyce
- umět naslouchat
  - prezentovat výsledky své práce
  - být tolerantní
  - pracovat se svými emocemi
  - přiměřeně pomáhat druhému v tíživé situaci
  - pracovat s chybou, učit se zvládat neúspěch
  - aktivně rozvíjet a chránit své zdraví
  - poradit si v nových situacích (v kolektivu, během cesty do školy, na výletě...)
  - umět danou situaci vyhodnotit a přiměřeně reagovat

3.5. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpurná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpurná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpurná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpurná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Začlenění podpurných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpurnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpurnými opatřeními máme na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpurných opatření. Pravidla pro použití podpurných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků dané školy. Pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plán pedagogické podpory a pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení školského poradenského v rámci podpurných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP využíváme podpurné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpurnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV jsou na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpurnými opatřeními od třetího stupně podpurných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

U žáků s přiznanými podpurnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) dochází v IVP k úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP. To znamená, že na škole nevyučujeme tyto žáky cizímu jazyku, ale nahrazujeme ho hodinami tělesné výchovy, pracovních činností a rozvojem komunikačních a sociálních dovedností.

Tato úprava lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem a budoucím životním potřebám.

Opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence.

Pedagogická intervence je zajišťována po vyučování vždy konkrétním pedagogem a lze k ní využít i případné dotační projekty.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením zohledňujeme jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času, obtížné rozlišování podstatného a

podružného, neschopnost pracovat s abstrakcí, snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických výukových materiálů a metodik, pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových a komunikačních dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti s asistentem pedagoga.

Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Pokud již přímá podpora ve výuce nepostačuje, učitel vstupuje do etapy Plánu pedagogické podpory (PLPP). V ní se předpokládá komplexnější přístup k řešení problému, pravděpodobné zapojení více pedagogů, kteří se podílejí na vzdělávání žáka. Plán pedagogické podpory je dokumentem, který je součástí příloh k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Plán obsahuje údaje o žákovi, důvod, proč je vytvářen, co je plánováno s žákem dělat, stručný popis jeho obtíží, stanovení cílů PLPP, dále obsahuje metody výuky, organizaci výuky, hodnocení žáka, pomůcky. Obsahuje také podpůrná opatření, která se nevztahují bezprostředně k výuce, ale například k situaci v rodině, k aktuálnímu zdravotnímu stavu žáka. Plán je následně vyhodnocován. Je s ním seznámen žák, zákonný zástupce, třídní učitel, a ostatní vyučující.

Pro tvorbu, realizaci a vyhodnocování plánu pedagogické podpory, individuálního vzdělávacího či výchovného plánu je plně pedagogy využívána publikace „Metodika pro nastavování podpůrných opatření ve školách ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními. Autorkami jsou PhDr. Jana Zapletalová a Jana Mrázková.

Tato metodika byla upravena na základě nové legislativy, zejména vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Plán pedagogické podpory a IVP vypracovává třídní učitel. Koordinaci a případné konzultace a spolupráci se školskými poradenskými zařízeními případně dalšími odborníky zajišťuje výchovný poradce.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků zabezpečíme (případně umožníme) uplatňování principu diferenciaci a individualizaci vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky, budeme respektovat všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání těchto žáků, v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin, spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství, spolupráci s ostatními školami.

Pedagogická intervence

Pedagogická intervence je určena žákům se SVP, žákům s jinými životními podmínkami nebo žákům vyrůstajícím v odlišném kulturním prostředí případně žákům selhávajícím ve vzdělávání. Slouží k podpoře jejich přípravy na vzdělávání, k podpoře vzdělávání předmětů, ve kterých selhávají. Kompenzují nedostatečnou domácí přípravu, rozvíjí jejich vědomosti a znalosti, jazykové kompetence a sociální dovednosti. Cílem je nastavit PI žákovi ihned a minimalizovat tak riziko školní neúspěšnosti.

Prevence rozvoje logopedických vad

Náprava řeči je něco velmi náročného a namáhavého, proto je pro ni velmi potřebná zralost nervového systému. A od nás pedagogů se čeká mimořádná trpělivost a laskavost. Několik zásad, jak dítěti pomoci začít správně vyslovovat všechny hlásky:

- Nenutit žáka do mluvení a zvláště nenutit, aby donekonečna muselo opakovat slova. Nejlépe je učit hrou, tedy snažit se vytvářet uvolněné radostné situace, v nichž se dítě může projevovat bez zábran.
- Pomáhat si pomocí knížek, loutek, maňásků, figurek, zvířátek a všeho, o čem se dá povídat. Speciální publikace s logopedickým zaměřením, v kterých se pomocí omalováněk, různých doplňovaček může žák formou hry zdokonalovat v jazyce.
- Najít si každý den alespoň 15 minut, například před usnutím a dítěti číst. A neměli bychom zapomínat fakt, že řeči se dítě neučí, nýbrž se řeč vyvíjí a rozvíjí. Naším úkolem je vnést pro ni co nejlepší podmínky.
- Každý žák je jiný, jeden se naučí dobře vyslovovat za pár týdnů, jinému to trvá více než rok. Důležité je dítě povzbuzovat, chválit za každý sebemenší úspěch a mít s ním obrovskou trpělivost. To jsou základní parametry toho, že se výsledek v pravý čas objeví a dítě i rodiče posune o krůček dál.

K nápravě řeči využíváme didaktický materiál – odbornou literaturu, pracovní listy, výukové pomůcky, PC.

Výhodou integrovaného a inkluzivního vzdělávání je:

- příprava na dospělý život v běžném prostředí
- kvalitnější vzdělávání v důsledku vyšších nároků v běžném prostředí
- společné dospívání vrstevníků
- efektivní využívání zdrojů (speciální pedagogové a další odborníci, speciální pomůcky)
- rozvoj přátelství dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s ostatními vrstevníky
- snazší přijímání rozdílů
- práce v týmu (učitelé běžné školy, speciální pedagogové, rodiče, případně asistent)
- individuální přístup
- větší zapojení rodičů

Integrace a inkluze neznamena

- pouhé umístění žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do běžné třídy, bez podpory a služeb, které potřebuje, aby mohlo mít úspěch,
- vzdání se kvalitních speciálních metod výuky, které žák potřebuje pro vzdělání,
- přehlížení silných stránek, potřeb, preferencí a zájmů jednotlivých žáků se SVP.

Integrace a inkluze nefunguje, když

- od učitele očekáváme, že bude žáka se SVP i ostatní žáky třídy učit kvalitně bez potřebné
- metodické a legislativní podpory,
- chceme, aby se všichni žáci učili tytéž věci, ve stejnou dobu a stejným způsobem.

Způsoby hodnocení žáka:

Klademe důraz především na motivační složku hodnocení, hodnotíme především to, co žák zvládl. Zajišťujeme, aby ostatní žáci ve třídě chápali podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace integrovaného žáka. Vzdělávání žáků a zejména vzdělávání postižených žáků vyžaduje kromě základního prostoru vymezeného legislativními předpisy nenahraditelné pedagogické kvality, porozumění a profesionální zaujetí učitelů. Společně s rodiči se snažíme být dobrými pozorovateli a reagovat operativně na žákovy specifické potřeby. Snažíme se rozlišovat, kdy má žák tendenci ze svého problému těžit a vyhnout se plnění úkolu, případně kdy hodlá zakrýt faktickou neznalost. Hledáme oblast, ve které je žák zdatný a umožňujeme mu zažívat ve škole úspěch. V dnešní době je odborníky prosazována individuální inkluze (integrace), což znamená začlenění dítěte s handicapem do běžné třídy. A právě tuto možnost naše základní škola nabízí. Rozhodujícím faktem pro práci s těmito dětmi je odborná psychologická a speciálně pedagogická diagnostika prováděná školním poradenským zařízením.

V rámci integrace jsou plně využívány pomůcky pořízené například z projektu „Malotřídní škola nově a kvalitně“ nebo „Pro Tři Sekery“.

3.6. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola je využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích
- nabídka zájmových aktivit

Pro pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP pro žáky mimořádně nadané platí stejné podmínky jako pro PLPP a IVP pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Způsoby hodnocení žáka:

Klademe důraz především na motivační složku hodnocení, hodnotíme především to, co žák zvládl. Zajišťujeme, aby ostatní žáci ve třídě chápali podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace integrovaného žáka. Vzdělávání žáků a zejména vzdělávání postižených žáků vyžaduje kromě základního prostoru vymezeného legislativními předpisy nenahraditelné pedagogické kvality, porozumění a profesionální zaujetí učitelů. Společně s rodiči se snažíme být dobrými pozorovateli a reagovat operativně na žákovy specifické potřeby. Snažíme se rozlišovat, kdy má žák tendenci ze svého problému těžit a vyhnout se plnění úkolu, případně kdy hodlá zakrýt faktickou neznalost. Hledáme oblast, ve které je žák zdatný a umožňujeme mu zažívat ve škole úspěch. V dnešní době je odborníky prosazována individuální inkluze (integrace), což znamená začlenění dítěte s hendikepem do běžné třídy. A právě tuto možnost naše základní škola nabízí. Rozhodujícím faktem pro práci s těmito dětmi je odborná psychologická a speciálně pedagogická diagnostika prováděná školním poradenským zařízením.

V rámci integrace jsou plně využívány pomůcky pořízené například z projektu „Malotřídní škola nově a kvalitně „nebo „Pro Tři Sekery“.

3.7. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM (OMJ)

Jedná se o velmi různorodou skupinu žáků, jejichž mateřštinou není čeština, a tudíž je pro ně vyučující jazyk českých škol cizím jazykem, což je znevýhodňuje ve výuce a má vliv na školní úspěšnost.

Žádost o přijetí žáka s OMJ

Škola žadatele upozorní na průběh správního řízení a možnosti tlumočení. Vymezí zařazení žáka do příslušného ročníku, možnosti podpory školy, postup adaptace, spolupráci zákonného zástupce se školou a nastíní způsob hodnocení žáka.

Základní škola upozorní žadatele na možnost čerpání bezplatné jazykové přípravy v rozsahu 100–200 hodin dle § 20 školského zákona (parametry jsou popsány ve vyhlášce č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky) na určené škole.

Posouzení a diagnostika

Ředitel školy rozhodne o zařazení do příslušného ročníku na základě výsledků jazykové diagnostiky z českého jazyka. Diagnostiku provede pověřený pracovník školy a stanoví jazykovou úroveň žáka ve vyžadovaných dovednostech.

Adaptační asistent

zajišťuje:

- Sestavení Plánu jazykové a pedagogické podpory žáka je variantou Plánu pedagogické podpory (PLPP). Lze ho považovat též za vyrovnávací či adaptační plán.
- Podporu žákům s OMJ po dobu až 4 týdnů výuky po nástupu do školy. Je poskytována pomoc s adaptací na české školní prostředí a se začleňováním do třídního

kolektivu, pomoc při překonávání tzv. kulturního šoku, precedentů a nežádoucích stereotypů.

- Pomoc při seznamování se se školními právy a povinnostmi, s třídním kolektivem a s třídou přijatými pravidly chování, se zažitými zvyklostmi a životním stylem, dále při seznamování se s běžným režimem a uspořádáním vyučovacího dne a vyučování.
- Pomoc s prostorovou orientací po škole včetně platných pravidel pro pohyb ve škole, zajistí průběžně seznamování s pedagogicko-organizačními informacemi.
- Zprostředkovává případnou komunikaci se zákonným zástupcem žáka a školou.
- Realizaci výuky základů českého jazyka jako jazyka druhého/cizího v prvních čtyřech týdnech přímo ve škole.

Vyhodnocení PJPP

Cílem školy je provést po třech měsících průběžné vyhodnocení PJPP a případně se dohodnout se zákonným zástupcem žáka na následném vyšetření v PPP za účelem zařazení žáka do patřičného stupně podpory včetně souvisejících podpůrných opatření.

Podpora žáka s OMJ v rámci inkluzivního vzdělávání

Stupeň podpory 1

Podpora spočívá ve stanovení Plánu jazykové a pedagogické podpory žáka (PJPP) a případné zavedení pedagogické intervence. Podpůrná opatření jsou plně v kompetenci školy bez nároku na čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

PJPP je rozšířenou variantou Plánu pedagogické podpory (PLPP). Lze ho považovat též za vyrovnávací či adaptační plán. Cílem školy je provést po třech měsících průběžné vyhodnocení PJPP a případně se dohodnout se zákonným zástupcem žáka na následném vyšetření v PPP za účelem zařazení žáka do patřičného stupně podpory včetně souvisejících podpůrných opatření.

V plánu jazykové a pedagogické podpory se především stanoví:

- Popis funkce a činnosti přiděleného adaptačního asistenta.
- Naplňují se cíle a obsahy vzdělávání žáka s OMJ tak, aby pro něj byly reálně dosažitelné. Cíle a obsahy reagují na jeho výchozí jazykovou situaci a vedou k vyrovnání jeho vzdělávacích a sociálních bariér.
- Míra naplnění stanovených individuálních cílů bude prvotním podkladem pro hodnocení žáka z jednotlivých předmětů.
- Způsob hodnocení žáka. Škola bude navrhopvat využívání průběžného slovního hodnocení žáka a zároveň celkové hodnocení žáka v naukových a profilových předmětech. Zavedení slovního hodnocení bude na základě dohody se zákonným zástupcem žáka. Dohodu zákonný zástupce žáka vyjádří souhlasem s obsahem PJPP.
- Podpůrné jazykové nástroje v rámci jednotlivých předmětů, vedení slovníků, zapojení výukových materiálů či podpůrných materiálů.
- Nedílnou součástí PJPP je vyjádření souhlasu zákonného zástupce žáka s kompletním obsahem dokumentu.

Pedagogická intervence bude zaměřena především na:

- podporu školní přípravy, dovysvětlení a procvičování látky, podporu interpersonální komunikace,

- rozvoj sociálních vazeb a začlenění žáka do kolektivu třídy a školy.

Hodnocení žáků v 1. stupni podpůrných opatření vychází ze zjištěných specifíků žáka (neznalosti vyučovacího jazyka). U žáků se nastavují taková kritéria hodnocení, která žákovi umožní dosahovat osobního pokroku.

Stupeň podpory 2–3

Na základě doporučení ŠPZ škola zpracovává individuální vzdělávací plán (IVP). Podpora spočívá ve stanovení IVP a posílení výuky českého jazyka, případné zavedení pedagogické intervence, či zavedení speciálně pedagogické péče.

V individuálním vzdělávacím plánu se především stanoví:

- úprava obsahu vzdělávání, úprava hodnocení, přizpůsobení organizace a metod výuky, speciální učebnice a pomůcky, slovníky, výukové aplikace, ...
- vzdělávací cíle pro jednotlivé předměty včetně jejich případného ověřování a způsobu hodnocení. Míra naplnění stanovených individuálních cílů může být podkladem pro hodnocení žáka z jednotlivých předmětů.

Hodnocení žáků ve 2. a 3. stupni podpůrných opatření vychází ze zjištěných specifíků žáka (neznalosti vyučovacího jazyka). U žáků se nastavují taková kritéria hodnocení, která žákovi umožní dosahovat osobního pokroku. U žáků se hodnotí zejména úroveň dosažení plánovaného osobního pokroku stanoveného v IVP.

Individuální výuka českého jazyka

Výuka je zajišťována formou operativního doučování do doby získání platného doporučení ze ŠPZ s přiznáním podpůrného opatření výuky ČDJ. O rozsahu operativního doučování rozhoduje ředitel školy na návrh třídního vyučujícího.

Hodnocení žáků s OMJ

U žáků s OMJ zavádíme **individuálně normované hodnocení** (hodnocení na základě sledování individuálních pokroků žáka a porovnávání s předcházejícími výkony).

VZDĚLÁVÁNÍ CIZINCŮ

Při vzdělávání žáků, kteří přicházejí do školy z jiného státu (cizinci), platí speciální pravidla podle § 20 školského zákona.

Vzdělávání cizinců bude zaměřeno především na:

- seznámení se zvukovou podobou českého jazyka;
- nácvik správné výslovnosti a intonace co nejbližší jazykové normě;
- vytváření a rozvíjení slovní zásoby;
- vytváření dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a jednoduše na ně reagovat v řečové komunikaci v běžných školních a životních situacích;
- seznamování se psanou podobou českého jazyka a se vzájemnými souvislostmi psané a zvukové podoby;
- seznamování se s reáliemi, běžnými zvyky a konvencemi české společnosti;
- začlenění žáka do kolektivu třídy.

Preferováno bude pozorování, poslech, didaktická hra, spontánní a tvořivé činnosti, improvizace a imitace.

Hodnocen bude výhradně individuální pokrok žáka.

Žák bude ve všech předmětech hodnocen/a s využitím širšího slovního hodnocení.

Zajištěna bude dle možností komunikace s rodiči.

Rodiče se s třídní učitelkou dohodnou na neformálních konzultacích podle potřeby.

3.8. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do normální výuky.

1. Osobnostní a sociální výchova.
2. Výchova demokratického občana.
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
4. Multikulturní výchova.
5. Environmentální výchova.
6. Mediální výchova

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium;

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí;

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení;

Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích;

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti, nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích;

Sociální rozvoj – poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí;

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny);

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování);

specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání komunikaci;

Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení, organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence;

Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci;

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá ke zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- na rozvoj zvládání vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí vlastních práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Občanská společnost a škola – Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.

Občan, občanská společnost a stát – Občan jako odpovědný člen společnosti (jeho angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).

Formy participace občanů v politickém životě – Volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí.

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti;
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků;
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti;
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě;
- vychovává k úctě k zákonu;
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku;
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti;
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost;
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů;
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším;
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze);
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností;
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad

na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy;
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech;
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti;
- humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv;
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech;
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru;
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu;
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání;
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory;
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky;
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi;
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti;
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, dohodou učitelů a žáků, učitelů a zákonných zástupců apod.

Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné

- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným
- sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života
- demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti
- minoritním skupinám

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života
- v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti
- k minoritním skupinám.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému

rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislosti mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení), odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; zásada předběžné opatrnosti; změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi).

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

- **V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:**
- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí
- a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské
- i mezinárodní úrovni seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z

okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace

Tematické okruhy produktivních činností

Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Tematické okruhy receptivních činností

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediálních sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediálních sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), negativní principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků

Průřezová témata v jednotlivých předmětech

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní a sociální výchova (OSV)					
Rozvoj schopností poznávání	PRV				
Sebepoznání a sebepojetí					DPŽ
Seberegulace a sebeorganizace	PRV				
Psychohygiena		TV			
Kreativita					VV
Poznávání lidí		PRV			
Mezilidské vztahy	PRV				
Komunikace				Č/KSV	
Kooperace a kompetice					AJ
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					M
Hodnoty, postoje, praktická etika			ČJ/KSV		
Výchova demokratického občana (VDO)					
Občanská společnost a škola			PRV		
Občan, občanská společnost, stát					VL
Formy participace občanů v politickém životě				VL	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VL
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)					
Evropa a svět nás zajímá				VL	
Objevujeme Evropu a svět				VL	
Jsme Evropané				VL	
Multikulturní výchova (MKV)					
Kulturní diference	PRV				
Lidské vztahy			PRV		
Etnický původ				VL	
Multikulturalita		AJ			
Princip sociálního smíru a solidarity					VL

Environmentální výchova (ENV)					
Ekosystémy				PŘ	
Základní podmínky života			PRV		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					PŘ
Vztah člověka k prostředí k prostředí		PRV			
Mediální výchova (MV)					
Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení					ČJ/LV
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				DPŽ	
Stavba mediálních sdělení					DPŽ
Vnímání autora mediálních sdělení				ČJ/LV	
Fungování a vliv médií ve společnosti					DPŽ
Tvorba mediálního sdělení				ČJ/KSV	

Průřezová témata jsou realizována integrací do běžné výuky.

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. Učební plán 1. stupně

		Počet hodin							
		Povinné minimum	Ročník					Celkem	Z toho disponibilních
Oblast	Předmět		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (ČJ)	35	8	8	8	7	7	38	4
	Anglický jazyk (AJ)	9	1	1	3	3	3	11	2
Matematika a její aplikace	Matematika (MA)	20	5	5	5	5	5	25	4
Informatika	Dovednosti pro život (DPŽ)	2	-	-	-	1	1	2	0
Člověk a jeho svět	Prvouka (PRV)	11	2	2	3	-	-	7	4
	Vlastivěda (VL)		-	-	-	2	2	4	
	Přírodověda (PŘ)		-	-	-	2	2	4	
Umění a kultura	Hudební výchova (HV)	12	1	1	1	1	1	5	0
	Dramatická Výchova (DV)		-	-	-	-	-	-	
	Výtvarná výchova (VV)		1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova (TV)	10	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti (PČ)	5	1	1	1	1	1	5	0
Průřezová témata			-	-	-	-	-	0	
CELKEM		104	21	21	24	26	26	118	14
Povolené maximum			22	22	26	26	26	122	
Rozdíl k využití			1	1	2	0	0	4	

4.1.1. Poznámky k učebnímu plánu

Základem práce školy je práce v jednotlivých předmětech a vyučovacích hodinách jako základních organizačních jednotkách školní práce. Velmi podstatnou část proto tvoří učební osnovy jednotlivých předmětů.

Zpracování osnov vychází z rámcového vzdělávacího programu (RVP), který kromě obecných klíčových kompetencí uvádí charakteristiku vzdělávacích oblastí a oborů i to, čím především by měla příslušná vzdělávací oblast přispívat k rozvíjení klíčových kompetencí. Dále uvádí v obecnější poloze očekávané výstupy a základní okruhy učiva.

1. Spojování ročníků vychází z potřeb školy a počtu žáků v jednotlivých ročnících.
2. Spojování ročníků při výuce jednotlivých předmětů ovlivňuje povolený Ph-max školy.
3. Dramatická výchova – učivo a výstupy jsou plněny v literární výchově.
4. Názvy předmětů a jejich zkratky jsou uvedeny v tabulce
5. Pedagogická intervence – dle potřeb školy
6. Zájmové útvary škola nabízí nad rámec činností ŠD podle možností školy a zájmu žáků.

4.2. Učební osnovy

Osnovy jednotlivých předmětů

Osnovy jednotlivých předmětů jsou uvedeny samostatně.

Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyka a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech – český jazyk a literatura a anglický jazyk. Všechny tyto vyučovacích předměty mají společné cíle – vybavit žáky dovednostmi, vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání. Jazykové vzdělání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme především jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Je bezprostředně spojen s myšlením, je jedním z prostředků myšlení. Z tohoto pohledu k jazyku přistupujeme během vyučování. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychické.

Oblast zahrnuje vyučovacích předměty:

- Český jazyk
- Anglický jazyk

Český jazyk

Charakteristika vyučovacích předmětu

Vyučovacích předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. stupně Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacích oboru český jazyk a literatura stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Český jazyk literatura má mezi vyučovacích předměty stěžejní postavení.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Tam, kde je to vhodné jsou žáci děleni do skupin. Některá témata, jsou realizována formou krátkodobých projektů. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností.

1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovacích předmět český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v této časové dotaci:

1. ročník 8 hodin týdně
2. ročník 8 hodin týdně
3. ročník 8 hodin týdně
4. ročník 7 hodin týdně
5. ročník 7 hodin týdně

Žáci s SPU si osvojují učivo v rámci pedagogické intervence.

V rámci předmětu je v 1. ročníku výuka psaní součástí hodinové dotace českého jazyka, v 2. ročníku 2 hodiny týdně ve 3. ročníku 2krát ½ hodiny týdně. Ve všech ročnících 1. stupně je součástí vyučovacího předmětu dramatická výchova. Dramatická výchova je zařazena do hodin literatury (čtení) nebo slohu. Dramatická výchova nemá pevné časové rozvržení, zařazuje se do výuky průběžně vzhledem k vyučovanému tématu. Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky s PC. Formou realizace předmětu je i vyučovací hodina, do které mohou být zařazeny krátkodobé i dlouhodobé projekty. Předmět je formálně členěn na tři okruhy – jazykovou výchovu, slohovou a komunikační výchovu a literární výchovu. Na 1. stupni je ve výuce literatury kladen značný důraz na čtení – plynulost, přesnost, výrazný přednes a čtení s porozuměním.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

UČEBNÍ OSNOVY V PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK				
období	učivo	výstup	mezipředmětové vztahy	poznámka
1.ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝUKA			
	čtení			
	praktické čtení – technika čtení; čtení plynulé, pozorné; znalost orientačních prvků v textu; věcné čtení, čtení jako zdroj informací; klíčová slova	čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti		
	naslouchání			
	praktické naslouchání – zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem; věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti		
	mluvený projev			
	základy techniky mluveného projevu hlasu – výslovnost, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva; základní komunikační pravidla – zdvořilé vystupování, nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta)	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	dramatická výchova	
	písemný projev			
	základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním – píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky	HV–rytmus, tempo, nádech	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
zvuková stránka jazyka			
sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin; modulace souvislé řeči (tempo, intonace a přízvuk)	rozlišuje zvukovou podobu slova, čtení slova na hlásky		
slovní zásoba a tvoření slov			
slova a pojmy, význam slov	rozšiřuje si slovní zásobu		
tvarosloví			
skladba	seznamuje se se správným pořádkem slov ve větě; Rozlišuje článek, nadpis, řádek a odstavec		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
poslech literárních textů			
poezie a próza	rozliší prózu od poezie		
tvořivé činnosti s literárním textem			
přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu; prvky dramatizace textu	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	dramatická výchova	
výtvarný doprovod čteného textu	vyjadřuje jednoduchou kresbou klíčové prvky čteného textu	VV – ilustrace	
Základy literární teorie a historie			
základní literárněvědné pojmy; literární druhy a žánry: pohádka, hádanka, říkanka, báseň; spisovatel, a kniha, čtenář, básník	seznamuje se se základními literárními pojmy		
práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace	zvládá základy správného dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla	HV – rytmus, tempo, nádech	
komunikace v běžných životních situacích	přijímá pravidla hry		

	inscenační prostředky, postupy a přednes	dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce		
	dramatické umění			
	Loutkové divadlo	projevuje svůj zážitek z dramatického díla		
2.ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	čtení			
	praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací)	čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti		
	naslouchání			
	praktické naslouchání (zdvořile, vyjádření kontaktu s partnerem); Věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní– zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru		
	mluvený projev			
	základy techniky mluveného projevu (dýchání, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry– pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz; základní komunikační pravidla v (oslovení, zdvořilé vystupování), nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta)	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost, v krátkých mluvených projevech správně dýchá, volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev seřadí ilustrace podle dějové	dramatická výchova, VV – ilustrace k textu	

		posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh		
písemný projev				
základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, vzkaz		zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	PV	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
zvuková stránka jazyka				
jo sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin		rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	HV – rytmus	
slovní zásoba a tvoření slov				
slova a pojmy, význam slov, antonyma, synonyma		porovnává významy slov, zvláště slova opačného a podobného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená		
tvarosloví				
slovní druhy – podstatná jména, slovesa, předložky, spojky		porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, osoba, zvíře, věc		
skladba				
věta jednoduchá		rozliší v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření zvolí vhodné jazykové i zvukové prostředky	dramatická výchova	

pravopis			
lexikální	odůvodní a napíše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, mě, bě, pě, vě, mě; ú/ů– mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob a místních pojmenování	práce na PC	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
poslech literárních textů			
pohádka a její rysy	odliší pohádku od ostatních vyprávění		
tvořivé činnosti s literárním textem			
přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku; Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	VV, PČ	
základy literární teorie a historie			
základní literárněvědné pojmy; literární druhy a žánry: pohádka, hádanka, říkanka, báseň; spisovatel, ilustrátor, kniha, čtenář, básník, divadlo, herec, režisér	užívá základní literární pojmy		
práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace	zvládá základy správného dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; Dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce	HV– rytmus, tempo, nádech, TV	
komunikace v běžných životních situacích	rozlišuje na základě vlastních zkušeností náladu,		

		povahu, aj. z melodie hlasu		
	inscenační prostředky, postupy a přednes	dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce		
	dramatické umění			
	divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba	orientuje se v současné umělecké tvorbě		
	základní divadelní druhy– loutkové, pohybové a taneční divadlo	dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých		
3.ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	čtení			
	praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynule, znalost orientačních prvků v textu); Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřeně složitým		
	naslouchání			
	praktické naslouchání (zdvořile, vyjádření kontaktu s partnerem); Věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní– zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru		
	mluvený projev			
	základy techniky mluveného projevu	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		
	vyjadřování			
	závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky radši v běžných školních i mimoškolních situacích	dramatická výchova	

obrazového materiálu; Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika gesta	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		
písemný projev			
upevňování základních hygienických návyků	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; Kontroluje vlastní písemný projev	MA	
technika psaní			
(úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; Zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; Jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení; Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	VV	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
zvuková stránka jazyka			
párové souhlásky	rozlišuje párové souhlásky, odůvodní správný pravopis při jejich psaní		
modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova		
slovní zásoba a tvoření slov			
slova a pojmy	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu– děj, věc, okolnost, vlastnost		
význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, stavba slova (kořen,	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem		

	část předponová a příponová, koncovka)	souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná		
tvarosloví				
	slovní druhy (u zájmen pouze osobní zájmena); Tvary slov	rozlišuje ohebné slovní druhy v základním tvaru; Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	práce na PC výukové programy	
skladba				
	věta jednoduchá a souvětí	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy		
pravopis				
	psaní i/y po obojetných souhláskách v kořeni slova– vyjmenovaná slova; Psaní velkých písmen u vlastních jmen osob, zvířat, věcí a místních pojmenování	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; ú/ů – mimo morfologický šev; Velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	práce na PC– výukové programy	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
poslech literárních textů				
	porozumění obsahu čteného textu	umí soustředěně naslouchat čtenému textu		
zážitkové čtení a naslouchání				
	přednes textu	vyjadřuje své pocity z přečteného textu		
	vlastní výtvarný doprovod	dokáže vyjádřit kresbou zkratku	VV	

	přečteného textu		
tvůrivé činnosti s literárním textem			
přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	dramatická výchova, VV	
základy literární historie a teorie			
literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; Spisovatel, básník, kniha, čtenář; Divadelní představení, herec, režisér; Verš, rým, přirovnání	užívá s porozuměním základní literární pojmy a pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností		
rozšiřující učivo			
základní skladební dvojice	rozezná podmět a přísudek ve větě		
práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace	zvládá základy správného dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; Dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce	HV – tempo, nádech, melodie, TV	
komunikace v běžných životních situacích	rozlišuje na základě vlastních zkušeností náladu, povahu, aj. z melodie hlasu		
komunikace v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby	zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání		
proces dramatické tvorby			
náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování	reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; Rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy		
dramatická situace, příběh – řazení situací v časové následnosti	vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich		

		jedná		
	přednes	sleduje prezentace ostatních		
	dramatické umění			
	divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba	orientuje se v současné umělecké tvorbě		
	základní divadelní druhy– loutkové, pohybové a taneční divadlo	dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých	HV, TV	
4.ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	čtení			
	praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynule, znalost orientačních prvků v textu)	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	VV– ilustrace	čtenářský deník
	věcné čtení– čtení vyhledávací, klíčová slova	rozliší podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk		
	čtení jako zdroj informací	podstatné informace zaznamená, posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení		
	naslouchání			
	zaznamenat slyšené– pozorné a soustředěné naslouchání, reagovat otázkami	rozliší podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamená, posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení		
	mluvený projev			
	střídání rolí mluvčího a posluchače; Zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta); Komunikační žánry:	reprodukuje přiměřeně složité sdělení a zapamatuje si podstatná fakta; Vede správně dialog, telefonický		

omluva, prosba, zpráva, oznámení, vypravování	rozhovor, umí zanechat vzkaz na záznamníku		
vyjadřování závislé na komunikační situaci	zvolí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	HV – tempo, nádech	
spisovný jazyk	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace		
písemný projev			
žánry písemného projevu: blahopřání, omluvenka, správa, oznámení, dopis, popis, vypravování	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	VL – orientace	
formální úprava textu	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě sestaví krátký projev s dodržáním časové posloupnosti	dramatická výchova	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
zvuková stránka jazyka			
sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	průběžné osvojování jazyka jako nástroje dorozumívání, vytváření vztahu k jazyku		
tvarosloví			
význam slova; Slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, antonyma	porovnává významy slov		
příbuzná slova	vyhledává v textu slova příbuzná		
stavba slova – kořen, část předponová a příponová, koncovka	rozliší základní části slova, slovo základové a odvozené		
slovní druhy	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech		

		ve svém projevu		
	slovesné tvary– určité, neurčité	dokáže rozpoznat určité a neurčité tvary sloves		
	mluvnické kategorie sloves– osoba, číslo, čas	dokáže určit mluvnické kategorie u sloves		
skladba				
	základní skladební dvojice	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označí základ věty		
	věta jednoduchá a souvětí	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou souvětí		
	spojovací výrazy	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje		
pravopis				
	psaní i/y po obojetných souhláskách (mimo koncovku); vyjmenovaná slova a slova příbuzná se slovy vyjmenovanými	píše správně i/y po obojetných souhláskách	práce na PC– výukové programy	
	vzory podstatných jmen	píše správně i/y v koncovkách ohebných slov		
	shoda podmětu s přísudkem	seznámí se se shodou podmětu s přísudkem		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
poslech literárních textů				
	čtení vlastních knih a učebních textů	vyjádří své dojmy z četby a zaznamená je		
	porozumění obsahu čteného textu	volně reprodukuje text podle svých schopností	dramatická výchova	
	orientace v textu	při jednoduchém rozboru literárního textu používá elementární literární pojmy		

zážitkové čtení			
přednes textu	rozliší různé typy uměleckých a neuměleckých textů		
dramatizace	vyjádří své názory a pocity		
vlastní výtvarný doprovod	dokáže vyjádřit kresbou zkratku přečteného textu	VV – ilustrace	
tvořivé činnosti s literárním textem			
přednes vhodných literárních textů	předčítá a recituje	dramatická výchova	
dramatizace	vyjádří své názory a pocity		
vlastní výtvarný doprovod	dokáže vyjádřit kresbou zkratku přečteného textu	VV	
základy literární teorie a historie			
základní literárněvědné pojmy	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy		
literární druhy a žánry: pohádka, hádanka, říkanka, báseň; Spisovatel, kniha, čtenář, básník; Verš, rým, přirovnání; Bajka, povídka	rozeznal některé literární druhy a žánry báseň– rým, verš, sloka		
práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace	zvládá základy správného dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; Dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce	TV, HV– nádech, tempo	
herní dovednosti– vstup do role, jevištní postava	dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně přesvědčivě jednat		
komunikace v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby	zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání		
proces dramatické tvorby			
náměty a témata v dramatických situacích–	reflektuje svůj zážitek z		

	jejich nalézání a vyjadřování	dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy		
	dramatická situace, příběh– řazení situací v časové následnosti	vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná		
	typová postava– směřování k jejich hlubší charakteristice, činoherní i loutkářské prostředky	vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná		
	přednes	sleduje prezentace ostatních	práce v realizačním týmu	
	dramatické umění			
	divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba	orientuje se v současné umělecké tvorbě		
	základní stavební prvky dramatu– situace, postava, konflikt	rozpoznává témata a konflikty v situacích a v příbězích, nahlíží na ně z pozic různých postav		
	základní divadelní druhy– činohra, zpěvohra, loutkové, pohybové a taneční divadlo	reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)		
5.ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	čtení			
	praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynule, znalost orientačních prvků v textu)	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas		
	věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	rozliší podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamená		
	naslouchání			
	praktické naslouchání (zdvořile, vyjádření kontaktu s partnerem);	posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého		

Věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní– zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	sdělení		
mluvený projev			
základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, správa, oznámení, dialog na základě obrazového materiálu	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost		
základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta)	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku, rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zejména v reklamě		
vyjadřování závislé na komunikační situaci	zvolí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru; Vyjadřuje se podle komunikační situace		
písemný projev			
formální úprava textu	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry		
technika psaní– úhledné, čitelné a přehledné písemné žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, správa, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, postup činnosti;	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	VV– ilustrace, VL– orientace	

	jednoduchý projev a formální úprava textu; tiskopisy– přihláška a dotazník			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
zvuková stránka jazyka				
	sluchové rozlišení hlásek, jsou hlásek a hláskových skupin, modulace souvislé řeči– tempo, intonace a přízvuk	průběžné osvojování jazyka jako nástroje dorozumívání, vytváření vztahu k jazyku		
slovní zásoba a tvoření slov				
	slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka)	porovnává významy slov, vyhledá v textu slova příbuzná; ovládá pravopis souhláskových skupin na styku předpony nebo přípony a kořene		
tvarosloví				
	slovní druhy	rozliší a správně užívá všechny slovní druhy, umí určit druh plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu		
	tvary slov	dokáže určit mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves		
	druhy přídavných jmen	rozliší druhy přídavných jmen měkkých a tvrdých	práce na PC– výukové programy	
	druhy zájmen– osobní zájmena	seznamuje se s druhy zájmen, nahrazování zájmen jmény, používá správně osobní zájmena mě/mně	práce na PC– výukové programy	
	druhy číslovek	seznamuje se s druhy číslovek, správně rozliší číslovky v textu, skloňuje číslovky	MA	

		dva, oba, tři		
	spisovný jazyk	rozliší spisovné a nespisovné tvary slov		
skladba				
	základní skladební dvojice	vyhledává základní skladební dvojici a v a a neúplné základní skladební dvojici označí základ věty		
	věta jednoduchá a souvětí	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou souvětí		
	spojovací výrazy	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevuje obměňuje		
pravopis				
	pravopis skupin bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně	ovládá pravopis skupin bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně		
	pravopis i/y po obojetných souhláskách (mimo koncovku)	píše správné i/y po obojetných souhláskách		
	pravopis koncovek podstatných jmen	píše správné i/í, y/ý v koncovkách podstatných jmen rodu mužského, ženského a středního		
	předpony s-, z-, vz-	dokáže odůvodnit pravopis psaní předpon s-, z-, vz-		
	předložky s, z	rozliší předpony a předložky s, z	práce na PC	
	dělení slov na konci řádku	umí rozdělit slovo na konci řádku		
	syntaktický pravopis – shoda přísudku s holým podmětem	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
poslech literárních textů				
	čtení vlastních knih a učebních textů	vyjadřuje a zaznamenává vlastní dojmy z četby		čtenářský deník

porozumění obsahu čteného textu	volně reprodukuje text podle svých schopností		
orientace v textu	rozezná hlavní myšlenku literárního díla		
zážitkové čtení			
přednes textu	výrazně čte umělecké texty		
literární postavy	všímá si postav literárních postav		
studijní čtení	čte naučné texty, rozlišuje podstatné od méně podstatného		
slovníky, encyklopedie	vyhledá v textu klíčová slova a dané pojmy	VL, PŘ	
druhy a typy textů	rozliší různé typy uměleckých a neuměleckých textů		
tvůrčí činnosti s literárním textem			
přednes vhodných literárních textů	předčítá a recituje	dramatická výchova	
volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	tvoří vlastní literární text na dané téma		
dramatizace	vyjádří své názory a pocity		
vlastní výtvarný doprovod	dokáže vyjádřit kresbou zkratku před čteného textu	časopisy, práce v redakcích	
základy literární teorie a historie			
základní literárněvědné pojmy	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy		
literární druhy a žánry: pohádka, říkanka, hádanka, báseň; Spisovatel, kniha, čtenář, básník; divadlo, herec, režisér; lyrika, epika, verš, rým, přirovnání, básnický přívlastek; bajka, povídka; čas a prostředí děje, řeč autora a postav	rozeznal některé literární druhy a žánry báseň– rým, verš, sloka		

	práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace	zvládá základy správného dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; Dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce	TV, HV– tempo, nádech	
	herní dovednosti– vstup do role, jevištní postava	dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně přesvědčivě jednat		
	komunikace v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby	zkoumáte témata a konflikty na základě vlastního jednání	práce v realizačním týmu	
proces dramatické tvorby				
	náměty a témata v dramatických situacích– jejich nalézání a vyjadřování	reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; Rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy		
	dramatická situace, příběh– řazení situací v časové následnosti	vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná		
	typová postava– směřování k její hlubší charakteristice, činoherní i loutkářské prostředky	vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná		
	dramatická situace, příběh– řazení situací v časové následnosti	nahlíží na situace a příběhy z pozic různých postav		
	přednes	sleduje prezentace ostatních		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Jazyk a jazyková komunikace

1. období

1. Komunikační a slohová výchova

- čte s porozuměním jednoduché texty
- rozumí pokynům přiměřené složitosti
- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově,
- velikost, sklon a správné tvary písmen
- spojuje písmena a slabiky
- převádí slova z mluvené do psané podoby
- dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- opisuje a přepisuje krátké věty

2. Jazyková výchova

- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- tvoří slabiky
- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

3. Literární výchova

- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

2. období

1. Komunikační a slohová výchova

- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- popisuje jednoduché předměty, činnosti a děje
- opisuje a přepisuje jednoduché texty
- píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- ovládá hůlkové písmo
- tvoří otázky a odpovídá na ně

2. Jazyková výchova

- pozná podstatná jména a slovesa
- dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

3. Literární výchova

- dramatizuje jednoduchý příběh
- vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení
- podle daných otázek čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Anglický jazyk

Charakteristika předmětu na 1. stupni pro 1. – 5. ročník

Anglický jazyk je samostatný vyučovací předmět a je realizován v 1. – 5. ročníku. Cílem realizace předmětu je poskytnout žákům základy komunikačního nástroje nejen pro vytváření vztahů, ale také k vyhledávání a zpracovávání informací.

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk si žáci osvojují slovní zásobu v přiměřeném rozsahu, poznávají základní gramatické struktury, rozvíjejí receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti, učí se zvládnout komunikaci v běžných situacích. Základními tematickými okruhy jsou: Domov, Rodina, Škola, Volný čas, Oblékání, Nákupy, Příroda, Tradice, zvyky a svátky. Do vzdělávacího obsahu jsou začleněny tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova (v rámci osvojování pravidel komunikace), Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (v návaznosti na možnost využití jazyka a respektování kulturních odlišností).

Učební osnovy pro vyučovací předmět Anglický jazyk				
období	učivo	výstup	mezipředmětové vztah	poznámky
První období 1–3. ročník	základní výslovnostní návyky základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem základní gramatické struktury a typy vět Pozdravy Základní fráze, pokyny Tematické okruhy Třída, pokoj, Rodina Barvy Číslovky 1–10 Tělo Přídavná jména Pocity (smutný/veselý) Hračky Potraviny, ovoce a zelenina Dopravní prostředky Zvířata Narozeniny Vánoce a Nový rok Velikonoce Halloween	Řečové dovednosti: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu přihlíží mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	PRV – Místo, kde žijeme PRV – Dopravní prostředky ČJ – Přání k narozeninám HV – Vánoční písně v cizím jazyce	

období	učivo	výstup	mezipředmětové vztahy, průřezová témata	poznámky
Druhé období 4–5. ročník	– fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, Vánoce, Halloween nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	VL– Místo, kde žijeme komunikace ČJ – Přání k narozeninám HV – Vánoční písně v cizím jazyce	

		ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu PSANÍ - žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Cizí jazyk

1. období

Řečové dovednosti

- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

2. období

Poslech s porozuměním

- rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

Mluvení

- pozdraví a poděkuje
- sdělí své jméno a věk
- vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

Čtení s porozuměním

- rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Psaní

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Oblast zahrnuje

Matematika

Základy práce na počítači

Charakteristika vzdělávací oblasti

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět v této časové dotaci:

1. ročník 5 hodin týdně
2. – 3. ročník 5 hodin týdně
4. - 5. ročník 5 hodin týdně

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky s PC a na interaktivní SMART tabuli. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, do které mohou být zařazeny krátkodobé i dlouhodobé projekty. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci, si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace** je rozdělena čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *čísla a početní operace* na prvním stupni, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah, povrch a objem, zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací. Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje

a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. K naplnění této oblasti využíváme zapojování do soutěže „Matematický cvrček“ a „Matematický Klokán“.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace;
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů;
- rozvíjení logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů;
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů;
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu;
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely;
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému;
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu;
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

UČEBNÍ OSNOVY V PŘEDMĚTU MATEMATIKA				
období	učivo	výstup	mezipředmětové vztahy	poznámka
1.ročník	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	přirozená čísla			
	číselná a obrázková řada	využívá číselné a obrázkové řady k numeraci do 20, doplňuje do ní dle zadaného logického schématu, orientuje se vlevo – vpravo, před – za	rozvíjí základní dovednosti pro komunikaci a spolupráci	
	počítání předmětů v oboru 0–20; Vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků	používá přirozená čísla k modelování reálných situací; počítá předměty v daném souboru a vytváří soubory s daným počtem prvků		
	čtení a porovnávání čísel v oboru 0–20	čte a porovnává čísla do 20; Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti		
	sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes základ v desítkové soustavě	sčítá a odčítá do 20 bez přechodu přes desítku		
	zápis čísla v desítkové soustavě, zobrazení na číselné ose	umí zapsat čísla do 20 a vyznačuje jejich obraz na číselné ose	PV– jemná motorika	
	řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel, sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes základ	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	rozvíjí disciplinovanost, sebehodnocení a samostatnost	
	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
	závislosti a jejich vlastnosti			
	orientace v čase– sledování jednoduchých závislostí na čase během dne: příchod do školy, odchod ze školy, délka vyučovací hodiny, délka přestávky; Doba	orientuje se v čase– rok, měsíc, den a hodina; Sleduje časovou přímku během dne– denní režim	učí se schopnosti aktivního naslouchání	

	snídaně, oběda a večeře			
	GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
	základní útvary v rovině			
	čtverec, obdélník, trojúhelník a kruh	rozezná, pojmenuje, modeluje a popíše základní rovinné útvary	PV – jemná motorika	
	základní útvary v prostoru			
	krychle, kvádr a koule	nachází v realitě reprezentaci krychle, kvádrů a koule; Rozezná a modeluje je		
	ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO			
	je sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes základ v desítkové soustavě	sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku		
	slovní úlohy s využitím vztahů o n-více (méně)	řeší a tvoří slovní úlohy s využitím vztahů o n-více (méně)		
2.ročník	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	přirozená čísla			
	číselný obor 0–100	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru do 100 (včetně) vytváří soubory s daným počtem prvků do 100	týmová práce	
	zápis a čtení čísla v desítkové soustavě; Numerace v oboru do 100	čte a zapisuje a počítá po 10, po 1 v oboru 0–100	VV	
	lineární uspořádání čísel – číselná řada, číselná osa	orientuje se na číselné ose, umí najít obraz čísla na číselné ose do 100		
	porovnávání čísel, jednoduché početní operace	porovnává přirozená čísla do 100; Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti; Provádí z paměti jednoduché početní operace s		

	přirozenými čísly		
součet a rozdíl čísel, výpočty se závorkami	sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku, sčítá a odčítá v oboru do 100 s přechodem přes desítku		
řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel, sčítání a odčítání a úloh s využitím vztahů o n-více (méně) v oboru do 100	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	lidské aktivity a problémy životního prostředí	
násobek, násobení jako opakované sčítání	rozpozná vztahy mezi násobením a opakovaným sčítáním		
názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů	umí spoje násobílek 2, 3, 4, 5, dělí v oboru těchto násobílek		
činitel, záměna činitelů	seznamuje se s pojmem činitel; Používá komutativnost při násobení činitelů		
násobky 2, 3, 4, 5, dělení v oboru těchto násobílek	umí dělit v oboru násobílek 2, 3, 4, 5		
vztahy mezi násobením a dělením v oboru těchto násobílek	uvědomuje si vztahy mezi násobením a dělením		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
závislosti a jejich vlastnosti			
sledování jednoduchých závislostí na čase např. Změna teploty během dne střední k příchod do školy; Délka vyučovací hodiny; Délka přestávky; Doba snídane, oběda	orientuje se v čase– hodina, minuta, sekunda; Sleduje časovou přímku během dne– denní režim	chápe multikulturu jako prostředek vzájemného obohacování	
tabulky	řeší a doplňuje jednoduché tabulky, využívá přitom stávající znalosti naučených početních operací;		

		Posloupnost čísel		
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU				
základní útvary v rovině				
lomená čára, úsečka, bod a přímka	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary			
čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	nachází v realitě jejich reprezentaci; Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině			
délka úsečky, jednotky délky– cm, m	rýsuje a měří úsečky na centimetry a odhaduje velikost úseček na centimetry	PV– čistota a přesnost		
základní útvary v prostoru				
kvádr, krychle	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci			
ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO				
sčítání více než dvou čísel; odčítání více než jednoho čísla; Řešení slovních úloh s nadbytečnými nebo nedostačující mými údaji	sčítá více než 2 sčítance, řeší zajímavé slovní úlohy– rozvoj logického uvažování			
závislost různých činností na průběhu času během dne, grafické znázornění; Závislost různých činností během týdne, měsíce	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	PRV		
3.ročník	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	přirozená čísla			
numerace 0–1000	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah	VV		

		rovnosti a nerovnosti		
	zápis čísla v desítkové soustavě; Zobrazení na číselné ose	užívá lineární uspořádání čísel; Umí najít obraz čísla na číselné ose		
	sčítání a odčítání přirozených čísel do 1000	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly		
	automatizace spojů násobení; Násobení a dělení 10	násobí a dělí v celém oboru násobí a dělí 10		
	dělení se zbytkem	zná pojem neúplný podíl, umí dělit se zbytkem		
	v násobení mimo obor násobilky do 1000	násobí jednociferné jeho činitele dvojciferným mimo obor násobí do 1000		
	písemné algoritmy sčítání a odčítání	provádí písemné sčítání a odčítání do 1000	rozvíjí disciplinovanost, sebehodnocení a samostatnost	
	slovní úlohy– aplikace běžných situací	řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	vztah člověka k prostředí	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
	závislosti a jejich vlastnosti			
	číselná závislost– tabulky	popisuje jednoduché číselné závislosti z běžného života	lidské aktivity a problémy životního prostředí (prolíná učivem řešení slovních úloh)	
	diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	doplňuje tabulky, schémata a posloupnosti čísel		
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU				
	základní útvary v rovině			
	polopřímka, úsečka, bod; Délka úsečky– jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)	umí sestavit úsečku dané délky; Rozlišuje rozdíl mezi přímkou a polo přímkou–	PČ – geometrické pomůcky jako nástroje, správná údržba a zacházení s nimi	

		pojmy: počáteční bod polopřímky; Odhaduje vzdálenost		
	čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh; Jednoduché souměrné rovinné útvary	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary; Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině; Umí sestavit trojúhelník pomocí kružítka		
	obvod čtverce a obdélníku	seznamuje se s pojmem obvod		
	základní útvary v prostoru			
	kvádr, krychle	rozezná jednoduchá tělesa; Nachází v realitě jejich zástupce		
4.ročník	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	přirozená čísla			
	numerační v oboru do 1 000 000	čte čísla do 1 000 000; Zaokrouhluje přirozená čísla; Využívá nejjednodušších případů kvantitativního vyjádření části celku zlomkem		
	zápis čísla v desítkové soustavě	zapisuje a porovnává přirozená čísla		
	sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 1 000 000	sčítá a odčítá přirozená čísla v oboru do 1 000 000		
	násobilka	násobí a dělí 10, 100 a 1000		
	vlastnosti početních operací v oboru přirozených čísel; Pořadí početních úkonů (přednosti početních operací)	využívá při pamětném počítání vlastností pro sčítání a násobení – komutativnosti a asociativnosti; Provádí odhady a	rozvíjí disciplinovanost, sebehodnocení a samostatnost	

		kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel; Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace		
	písemné algoritmy početních operací – písemné násobení jednociferným a víceciferným činitelem; Písemné dělení jednociferným dělitelem	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel 3 4 5 6		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
závislosti a jejich vlastnosti				
	vyhledávání a třídění potřebných dat; Orientace v čase	orientuje se v čase, převádí jednotky času, popisuje jednoduché závislosti z praktického života	PŘ, VL, ČJ – sloh, dramatická výchova	
diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády				
	čtení a sestavování jednoduchých tabulek a grafů; Orientace v jednoduchém jízdním řádu	doplňuje grafy, tabulky podle daných závislostí; Umí se zorientovat v jízdním řádu MHD	učí se využívat potenciál médií jako zdroje informací	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU				
základní útvary v rovině				
	úsečka, polopřímka a přímka	sčítá a odčítá graficky úsečky; Určí délku lomené čáry		
	vzájemná poloha 2 přímek v rovině	užívá jednoduché konstrukce a dokáže sestavit rovnoběžky a kolmice; Zná pojem průsečík		
	kruh a kružnice	umí rozpoznat rozdíl mezi kruhem a kružnicí	PV – geometrické pomůcky jako nástroje, správná údržba a zacházení s nimi	
	konstrukce trojúhelníka, čtverce, obdélníka; Souměrnost rovinných útvarů	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, rozpozná a znázorní ve čtvercové síti		

		jednoduché osově souměrné útvary		
	jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)	určuje základní jednotky délky; Provádí odhad vzdáleností; Používá vztahy mezi jednotkami délky		
	obvod čtverce, obdélníku a mnohoúhelníku	vypočítá obvod n– úhelníku sečtením délky jeho stran		
	základní útvary v prostoru			
	kvádr, krychle, válec	pozná daná tělesa		
5.ročník	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	přirozená čísla			
	číselná osa; Zápis čísla v desítkové soustavě, čísla větší než 1 000 000	porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose, zaokrouhluje přirozená čísla	PŘ – téma Vesmír	
	početní operace s přirozenými čísly	sčítá a odčítá přirozená čísla zpaměti a písemně		
	násobilka	písemně násobí víceciferným činitelem		
	dělení	písemně dělí jednociferným a dvojciferným dělitelem		
	vlastnosti početních operací	využívá vlastnosti početních výkonů– komutativnost, asociativnost, distributivnost		
	slovní úlohy	řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	vede k odpovědnosti ve vztahu k přírodě	
	odhad	provádí odhady výpočtu		

desetinná čísla– zlomky			
zápis desetinného čísla ve tvaru zlomku	Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem, čte a zapisuje zlomky se jmenovatelem 10, 100, 1000; Převádí zlomky na čísla smíšená a opačně		
desetinná čísla– vyjádření části z celku	orientuje se v situacích každodenního života, v nichž se využívá nejjednodušších případů kvantitativního vyjádření části celku zlomkem nebo desetinným číslem	chápe multikulturu jako prostředek vzájemného obohacování	
zápis desetinného čísla	zapisuje a přečte dané desetinné číslo v řádu desetin, setin a tisícín		
zobrazení desetinného čísla na číselné ose	najde obraz daného desetinného čísla na číselné ose	VV – přesnost, čistota	
záporné číslo	porozumí významu znaku“-“, pro zápis celého záporného čísla, vyznačí na číselné ose– měření teploty		
slovní úlohy	řeší slovní úlohy za pomoci získaných znalostí o přirozených a desetinných číslech	rozvíjí disciplinovanost, sebehodnocení a samostatnost	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
závislosti a jejich vlastnosti			
tabulky	dosazuje v tabulce závisle a nezávisle proměnnou		
graf	podle tabulky sestavuje graf		

	tabulky a diagramy	čte a sestavuje tabulky a diagramy různých závislostí	chápe multikulturu jako prostředek vzájemného obohacování	
	soustava souřadnic	sestrojuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic		
	osová souměrnost ve čtvercové síti	umí využít čtvercové sítě k vymodelování osově souměrného útvaru		
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU				
základní útvary v rovině				
	konstrukce čtverce a obdélníku	umí sestrojit konstrukci obdélníku a čtverce	PV – jemná motorika	
	rovnoběžky a kolmice	zdokonaluje se v rýsování rovnoběžek a kolmic procházejících daným bodem, umí sestrojit pravoúhlý trojúhelník		
	jednotky SI	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu		
	výpočet obsahu obdélníka a čtverce	odhaduje a vypočítává obsah obdélníka a čtverce		
základní útvary v prostoru				
	kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec	bezpečně pozná jednotlivá tělesa, popisuje jejich části		
	sítě těles	rozvíjí svoji prostorovou představivost	VV	
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	řeší slovní úlohy různého typu, magické čtverce, sudoku atd.		

	Číselné a obrázkové řady	přiřazuje do číselné a obrázkové řady		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Matematika a její aplikace
1. období

Číslo a početní operace

- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat
- a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20

Závislosti, vztahy a práce s daty

- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Geometrie v rovině a v prostoru

- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- používá pravítko

2. období

Číslo a početní operace

- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- rozeznává sudá a lichá čísla
- používá kalkulátor

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Geometrie v rovině a v prostoru

- znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- měří a porovnává délku úsečky
- vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestojí rovnoběžky a kolmice
- určí osu souměrnosti překládáním papíru
- pozná základní tělesa

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučování probíhá v kmenových třídách, počítačové učebně, a pokud bude pořízena v učebně s interaktivní tabulí. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“ byla stanovena tato hodinová dotace:

1. období
Prvouka
  - 1. ročník 2 hod
  - 2. ročník 2 hod.
  - 3. ročník 3 hod.
2. období
Vlastivěda
  - 4. ročník 2 hod.
  - 5. ročník 2 hod.
Přírodověda
  - 4. ročník 2 hod.
  - 5. ročník 2 hod.

Tato oblast je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti. Směřuje také k dovednostem pro praktický život. Rozvíjí poznatky a prvotní zkušenosti žáků získané v rodině a předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Utváří si prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobnostmi i ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si krásy lidských výtvarů i přírodních jevů. Učí se soustředěně pozorovat a přemýšlet. Učí se také vnímat základní vztahy ve společnosti, vyjadřovat své myšlenky a poznatky, reagovat na podněty druhých. Pro úspěšné vzdělávání v této oblasti jsou především prožitky vycházející z konkrétních či modelových situací, propojení s reálným životem a využití praktických zkušeností žáků. Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů. V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme**, se žáci učí poznávat nejbližší okolí, chápat organizaci života v rodině, ve škole, obci i společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních i regionálních skutečností. Všechny činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu bydliště a postupně utvářet vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás**, si žáci postupně osvojují a upevňují základy slušného chování a jednání. Uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a vzájemné úcty. Seznamují se nejen se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy společnosti a světa. V tematickém okruhu **Lidé a čas**, se žáci učí orientaci v dějích a čase. Poznávají, jak a proč se čas mění, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Vycházejí od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupují k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Jsou vedeni samostatně vyhledávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů. V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu Sluneční soustavy. Poznávají obrovskou rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k pochopení významu ochrany přírody a zlepšení životního prostředí. Na základě praktického poznávání okolní krajiny i dalších informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy a sledovat vliv lidské činnosti na přírodu. V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** poznávají žáci člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické potřeby a funkce. Seznamují se s tím, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny i výživy. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, první pomoci, bezpečném chování v různých životních situacích včetně mimořádných událostí. Postupně si uvědomují odpovědnost za zdraví a bezpečnost svojí i ostatních.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací;
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech;
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů;
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů);
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně;
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí;
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět;
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení;
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Učební osnovy v předmětu Prvouka				
období	Učivo	výstup	Mezipředmětové vztahy	poznámka
1.ročník	MÍSTO, KDE ŽIJEME			
	Domov			
	Prostředí domova, orientace v místě bydliště	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a rozliší možná nebezpečí	VV, PČ, TV	Vycházky do okolí
	Škola			
	prostředí školy, činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy	vyznačí v jednoduchém plánu místo své školy, seznámí se s činnostmi ve škole, rozliší možná nebezpečí	VV, PČ, TV	Vycházky do okolí
	Obec, místní krajina			
	Význačné budovy, doprava, současnost a minulost obce	Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci		Návštěva M. Lázní
	LIDÉ KOLEM NÁS			
	rodina			
	Postavení jedince v rodině, role členů rodiny	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy		Beseda se seniory
	Soužití lidí			
	Mezilidské vztahy, komunikace	Všimá si vztahů mezi rodinnými příslušníky		Společně k bezpečí – beseda
	Chování lidí			
	Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, rizikové situace	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí		Společně k bezpečí – práce s třídním kolektivem
	Lidé a čas			
	Orientace v čase a časový řád			
	Určování času, kalendáře, denní režim,	Využívá časové údaje při řešení	M	

		různých situací v denním životě		
	Regionální památky	Pojmenuje některé kulturní či historické památky	VV, PČ	Lázně Kynžvart – zámek
	Chování lidí			
	Zvládání vlastní emocionality, předcházení konfliktům	Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině		Společně k bezpečí – práce s třídním kolektivem
	ROZMANITOSTI V PŘÍRODĚ			
	Vesmír a Země			
	Roční období – charakteristika	Pozoruje a zaznamená viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	VV, PČ, TV	Vycházky do přírody
	Porovnávání látek a jednoduchá měření	Provádí jednoduché pokusy u známých látek		
	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
	Lidské tělo			
	Stavba těla, životní potřeby člověka	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle		Projekt
	Péče o zdraví			
	Denní režim, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence, pomoc	Projevuje vhodným chováním vztah ke zdraví		Projekt
	Osobní bezpečí, krizové situace			
	Vhodná a nevhodná místa pro hru,	Využívá bezpečná místa pro hru		Projekt

	Označování nebezpečných látek	Rozezná nebezpečí různého charakteru		Projekt
	Bezpečné chování v rizikovém prostředí	Chová se obezřetně při setkání s cizími lidmi, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, požádá o pomoc		Projekt
	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená			
	Evakuace, požár, IZS	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		Projekt
2.ročník	MÍSTO, KDE ŽIJEME			
	Domov			
	Orientace v místě bydliště	Vyznačí v jednoduché plánu cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí	VV, PČ, TV	Vycházky do okolí, PL
	Škola			
	Orientace v okolí školy, bezpečná cesta ze školy	Vyznačí v jednoduché plánu cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí	VV, PČ, TV	Vycházky do okolí, PL
	Obec, místní krajina			
	Minulost a	Pozoruje a	VV, PČ, TV	Vycházky do

	současnost obce	popíše změny v nejbližším okolí		okolí, PL
	LIDÉ KOLEM NÁS			
	rodina			
	Role členů rodiny,	Rozlišuje role rodinných příslušníků		
	Soužití lidí			
	Mezilidské vztahy	Vztahy mezi rodinnými příslušníky		
	Chování lidí			
	Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, rizikové chování	Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků i jiných lidí		
	LIDÉ A ČAS			
	Orientace v čase, časový řád			
	Čas jako fyzikální veličina, kalendář, denní režim, znalost hodin	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě		Hodiny, kalendář
	Regionální památky			
	Péče o památky	Pojmenuje významné kulturní či historické památky		Putování krajinou
	Současnost a minulost v našem životě			
	Státní svátky, významné dny	Uplatňuje elementární poznatky a lidské společnosti	HV, VV	Vlajka, hymna
	Průběh lidského života	Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti		Mini muzeum Bouda, beseda
	ROZMANITOSTI V PŘÍRODĚ			
	Vesmír a Země			
	Roční období, počasí,	Pozoruje a zaznamenává	VV, PČ, TV	Vycházky do okolí, PL,

		viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		záznamy počasí
	Rostliny, houby živočichové			
	Životní potřeby a projevy, základní znaky, způsob života, výživa	Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklad výskytu organismů v e známé lokalitě		Vycházky do okolí, PL, práce s atlasem
	Porovnávání látek a jednoduchá měření	Provádí jednoduché pokusy u známých látek		
	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
	Lidské tělo			
	Stavba těla, životní potřeby člověka	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle		Výukové programy, encyklopedie
	Péče o zdraví			
	Denní režim, správná výživa, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence, pomoc	Projevuje vhodným chováním vztah ke zdraví		Projekt
	Návykové látky a závislosti			
	Odmítání návykových látek	Rozezná nebezpečí různého charakteru		Společně k bezpečí
	Osobní bezpečí,			

	krizové situace			
	Vhodná a nevhodná místa pro hru,	Využívá bezpečná místa pro hru		Společně k bezpečí
	Označování nebezpečných látek	Rozezná nebezpečí různého charakteru		Společně k bezpečí
	Bezpečné chování v rizikovém prostředí	Chová se obezřetně při setkání s cizími lidmi, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, požádá o pomoc		Společně k bezpečí
	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená			
	Evakuace, požár, IZS	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		Projekt
3.ročník	MÍSTO, KDE ŽIJEME			
	Škola			
	Orientace v okolí	Vyznačí v jednoduché plánu cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí	VV, PČ, TV	Vycházky do okolí, PL,
	Obec, místní krajina			
	Části, poloha v krajině	Začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR	VV, PČ, TV	Vycházky do okolí, PL,
	Okolní krajina, region			
	Orientační body světové mapy	Pozoruje a popisuje změny ve svém okolí		Rozšiřující učivo – ČR v Evropě

	LIDÉ KOLEM NÁS			
	Rodina			
	Fyzická a duševní práce, zaměstnání	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.		Exkurze
	Soužití lidí			
	Komunikace, mezilidské vztahy	Rozlišuje vztahy mezi rodinnými příslušníky, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem žáků i jiných lidí		Beseda, komunitní kruh
	Chování lidí			
	Pravidla slušného chování, předcházení konfliktům, zvládání emocionality	Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům		Společně k bezpečí
	LIDÉ A ČAS			
	Orientace v čase			
	Generace	Pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události		Beseda

	Současnost a minulost v našem životě			
	Proměny způsobu života, průběh lidského života, generace, svátky a památné dny	Uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovná minulost a budoucnost		Jarmark, zvyky a tradice
	Regionální památky			
	Péče o památky	Pojmenuje některé historické či kulturní památky		Putování krajinou
	ROZMANITOST PŘÍRODY			
	Rostliny houby, živočichové			
	Znaky, projevy, výživa, způsob života, přínos pro přírodu i pro člověka	Roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků		Encyklopedie, atlas, návštěva farmy, ZOO
	Porovnávání látek a jednoduchá měření,	Provádí jednoduché pokusy, u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti,		
	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
	Lidské tělo			
	Stavba těla, životní potřeby, vývoj jedince	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních		

		znalostí o lidském těle		
	Péče o zdraví			
	Zdravá výživa, pitný režim, prevence nemocí a úrazů, pomoc při drobných poranění	Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví		
	Návykové látky, závislosti a zdraví			
	Návykové látky, počítač, mobilní telefon,	Chová se obezřetně při setkání s cizími lidmi, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, rozezná nebezpečí různého charakteru		
	Osobní bezpečí, krizové situace			
	Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky	Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své ani ostatních		
	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického i duševního zdraví			
	Čísla tísňového volání	V případě potřeby požádá o pomoc		

	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená			
	Postup v případě ohrožení, evakuace, požár, povodeň., útočník ve škole, výhružná i Informace	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		

Učební osnovy v předmětu Vlastivěda				
období	učivo	výstup	Mezipředmětové vztahy	poznámka
4.ročník	MÍSTO, KDE ŽIJEME			
	Obec, místní krajina			
	Význačné budovy, doprava, současnost a minulost, poloha v krajině	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	DPŽ, TV	Vycházky do okolí, výuková videa, práce s mapou, notebook
	Okolní krajina			
	zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany	vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky,		výuková videa, encyklopedie
	Mapy obecně zeměpisné a tematické			
	obsah, grafika, vysvětlivky	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map;		Práce s mapou,
	orientační body a linie, světové strany	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě		Pochodové cvičení, vycházka s mapou
	Regiony ČR			
	Praha a vybrané oblasti ČR	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury,		

		jednoduchým způsobem posoudí jejich význam		
	Evropa a svět			
	kontinenty, evropské státy, EU, cestování	porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích		
	LIDÉ KOLEM NÁS			
	Soužití lidí			
	Mezilidské vztahy, komunikace	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině		Společně k bezpečí – beseda
	Chování lidí			
	Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, rizikové situace, rizikové chování	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat		Společně k bezpečí – práce s třídním kolektivem
	Vlastnictví			
	soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		Návštěva peněžního ústavu – banky, dramatizace, scénky, výuková videa

Učební osnovy v předmětu Přírodověda

4.ročník	ROZMANITOSTI V PŘÍRODĚ			
	Rostliny, houby, živočichové			
	znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	VV, PČ, TV	Vycházky do přírody, výukové programy. návštěva botanické zahrady
	Rovnováha v přírodě			
	význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy		Vycházky do přírody, návštěva botanické zahrady, návštěva ZOO
	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody			
	odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat		

	Osobní bezpečí, krizové situace			
	bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista		
	Návykové látky, závislosti a zdraví			
	návykové látky	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek		
	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví			
	čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	zajistí lékařskou pomoc		
	Pokusy	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu		Publikace, výuková videa

Učební osnovy v předmětu Vlastivěda

5.ročník	LIDÉ A ČAS			
	Orientace v čase a časový řád			
	dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, pravěk,	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy		encyklopedie, výuková videa,
	dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, (středověk, novověk, současnost)	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy		Výuková videa, besedy
	proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, (středověk, novověk, současnost)	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik		Návštěva muzeí, výstav
	MÍSTO, KDE ŽIJEME			
	Naše vlast			
	základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam		Návštěva obecního a krajského zastupitelstva, návštěva orgánů státní správy a samosprávy
	Místní krajina			
	Minulost a současnost obce	Pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí	VV, PČ, TV	Vycházky do okolí, PL besedy se spoluobčany

	LIDÉ KOLEM NÁS			
	Chování lidí			
	Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, rizikové chování	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat		Besedy
	Regionální památky			
	péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti		Putování krajinou
	Báje, mýty, pověsti			
	minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	rozlišuje děj v minulosti		

Učební osnovy v předmětu Přírodověda

5.ročník	ROZMANITOSTI V PŘÍRODĚ			
	voda a vzduch, nerosty a horniny, půda			
	výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život, některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka		Vycházky, pokusy
	Životní podmínky			
	rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí	porovnává na základě pozorování základní projevy a podmínky života		Mini muzeum přírody Tři Sekery přírodovědné vycházky
	Vesmír a Země			
	sluneční soustava, den a noc, roční období	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období		Návštěva hvězdárny, planetária
	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
	lidské tělo			
	stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a	využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního		

	psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	zdravého způsobu života rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození		
	Péče o zdraví			
	výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob		
	Návykové látky, závislosti a zdraví			
	návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou		
	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví			
	služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc		Projekt, spolupráce s IZS, Společně k bezpečí – beseda
	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená			
	Postup v případě ohrožení (varovný	uplatňuje základní		

	signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	dovednosti a návyky související s podporou zdraví		

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

1.období

- orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- popíše a zvládne cestu do školy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

2.období

- popíše polohu svého bydliště na mapě,
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje
- orientuje se na mapě České republiky,
- určí světové strany
- řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
- sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

1.období

- rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
- dodržuje základní pravidla společenského chování
- při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
- projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

2.období

- dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
- sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

1.období

- pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
- zná rozvržení svých denních činností
- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- poznává různé lidské činnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

2.období

- rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

1.období

- pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
- pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
- provede jednoduchý pokus podle návodu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

2.období

- na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- popíše střídání ročních období
- zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
- zvládá péči o pokojové rostliny
- chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- popisuje vliv činností lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

1.období

- uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity;
- zvládá ošetření drobných poranění
- pojmenuje hlavní části lidského těla
- rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování;
- neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci;
- v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné;
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

2.období

- uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- odmítá návykové látky
- ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

UMĚNÍ A KULTURA

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu: Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace;
  - rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů;
  - rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů;
  - rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů;
  - vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu;
  - vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely;
  - provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému;
  - přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu;
  - rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
  - rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
- Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem **Hudebně pohybových činností** je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem **Poslechových činností** je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v

současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem **Rozvíjení smyslové citlivosti** jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem **Uplatňování subjektivity** jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem **Ověřování komunikačních účinků** jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

UČEBNÍ OSNOVY V PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA				
<i>období</i>	<i>učivo</i>	<i>výstup</i>	<i>mezipředmětové vztahy</i>	<i>Poznámka</i>
1.-3. ročník	vokální činnosti			
	pěvecký a mluvený projev– pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena)	zpívá v jednohlase	ČJ, DV	
	hudební rytmus– realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu, záznam vokální hudby– zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky, noty, houslový klíč)	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	DV	
	instrumentální činnosti			
	hudební hry, využití jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	TV	
	hudebně pohybové činnosti			
	pohybový doprovod znějící hudby– dvoudobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	TV	
	poslechové činnosti			
	kvality tónů– délka, síla Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná)	Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazové tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		
	hudební styly a žánry– hudba taneční, ukolébavky, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a		

	nástroj	vokálně instrumentální		
4.-5. ročník	Vokální činnosti			
	pěvecký a mluvený projev– pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	zpívá v jednohlasně či dvojhlasně v durových i mollových tóninách, a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	ČJ, DV	
	hudební rytmus– realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu; dvojhlas a vícehlas– prodleva, kánon; záznam vokální hudby– zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písni, notový zápis jako opora při realizaci písni	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či písni zapsanou pomocí not	DV	
	instrumentální činnosti			
	hra na hudební nástroje– reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, rytmizace, melodie, hudební improvizace– tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písni, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva)	vytváří jednoduché přede hry, mezi hry a do hry a provádí elementární hudební improvizace	ČJ, TV	
	hudebně pohybové činnosti			
	pohybový doprovod znějící hudby–	využívá jednoduché,	TV	

	dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní		
	orientace v prostoru– utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	TV	
poslechové činnosti				
	kvality tónů– délka, síla, barva, výška; Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem– rytmus, melodie, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba		VV	
	hudební styly a žánry– hudba taneční, ukolébavka, pochod; Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, malá písňová forma, rondo	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		
	vztahy mezi tóny– souzvuk, akord; Interpretace hudby– slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) záznam vokální hudby, zachycení písně pomocí grafického vyjádření, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako realizace písně	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků,		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Hudební výchova

1. období

- zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- rozliší sílu zvuku
- pozorně vnímá jednoduché skladby

2. období

- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- propojí vlastní pohyb s hudbou
- doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- odliší tóny podle výšky, síly a barvy
- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodáří s dechem při interpretaci písní, frázování

UČEBNÍ OSNOVY V PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA				
<i>období</i>	<i>učivo</i>	<i>výstup</i>	<i>mezipředmětové vztahy</i>	<i>poznámka</i>
1.-3. ročník	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
	vizuálně obrazné vyjádření			
	linie, tvary, objemy a jejich vztahy – podobnost, kontrast a rytmus; Jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	rozpoznává vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); Porovnává je a zkušeností, vjemů, zážitků a představ)	M, PČ	
	uspořádání objektů do celků			
	uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	PČ	
	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly			
	vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelným ostatními smysly	vnímá události různými, vizuálně je vyjadřuje	PRV, TV, HV	
	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností			
	manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; Odlišné	TV	

		interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností		
	typy vizuálně obrazných vyjádření			
	jejich rozlišení, výběr a uplatnění– hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	ČJ	
	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
	osobní postoj v komunikaci			
	jeho utváření a zdůvodňování; Odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přijatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; Jejich porovnávání s vlastní interpretací	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření		
4.-5. ročník	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
	vizuálně obrazné vyjádření			
	vizuálně obrazné prostředky pro vyjádření elementů– linie, tvar, objem, barevné kvality, textura	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; Porovnává je na základě vztahů (světlostí poměry, barevné kontrasty)	M, PČ	
	uspořádání objektů do celků			
	uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	PČ	
	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly			

vizuálně obrazná vyjádření podnětu hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelným ostatními smysly	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahů zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; Uplatňuje je v plošné objemové i prostorové tvorbě	PRV, TV, HV	
smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření			
umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy		
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů a nálad, fantazie a představ – manipulace s předměty, pohyb těla, akční tvar malby a kresby	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	TV	
typy vizuálně obrazných vyjádření, jejich rozlišení, výběr a uplatnění– hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama	obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje		
přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, hledisko jejich vnímání	porovnává různé interpretace vizuálně		

	(vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace		
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ				
	osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování; Odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přijatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; Jejich porovnávání s vlastní interpretací	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil a vybral či upravil	ČJ	
komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření				
	komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje v (ve škole i mimo školu);	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace		
proměny komunikačního obsahu				
	záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; Pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Výtvarná výchova

1. období

- Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu;
- rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele);
- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům.

2. období

- Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr;
- rozlišuje, porovnává a třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele);
- při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie;
- vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla.

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, **Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů**, které jsou pro školu povinné.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

UČEBNÍ OSNOVY V PŘEDMĚTU PRACOVNÍ ČINNOSTI				
období	očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy	učivo	poznámka
1.-3. ročník	práce s drobným materiálem			
	žák vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	žák – hněte, válí, stlačuje při modelování – překládá, skládá, stříhá, trhá, vystřihuje, nalepuje papír – obkresluje a stříhá jednotlivé tvary podle šablony – osvojuje si základy bezpečnosti a hygieny práce	výrobky z modelovací hmoty papírová koláž textilní koláž výrobky ze zbytkového papíru výrobky z papírové harmoniky výrobky s kombinací přírodnina papír	Hlína, modelína, samotvrdnoucí hmota
	pracuje podle slovního návodu a předlohy	–pracuje podle jednoduchého návodu učitele	jednoduché pracovní postupy	Návody, předlohy
	konstrukční činnosti			
	zvládá základní dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	– sestavuje plošné modely podle předlohy – sestavuje jednoduché prostorové modely	prostorové modely z krabiček, prostorové modely z odpadového materiálu, prostorové a plošné modely z jednoduchých stavebnic	stavebnice
	pěstitelské práce			
	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	– ověřuje podmínky života rostlin – sleduje růst rostlin – navštíví výstavu ovoce a zeleniny	péče o pokojové rostliny, pěstování ze semen v místnosti	Práce na školní zahradce, návštěva zahradnictví
	pečuje o nenáročné rostliny	– zalévá, kypří a rosí pokojové rostliny – odstraňuje suché a odumřelé části pokojových rostlin		Péče o květiny v prostoru školy a třídy

	příprava pokrmů			
	připraví tabuli pro jednoduché stolování	– umísťuje správně nádobí a přístroje – upravuje jídlo na talíři	prostírání, úprava jídla na talíři (papírová koláž)	Občerstvení, jarmark
	chová se vhodně při stolování	– dodržuje pravidla slušného chování		
4.-5. ročník	práce s drobným materiálem			
	vytváří různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	žák pracuje s modelínou a keramickou hlinou, překládá, skládá, stříhá, trhá, vystřihuje, nalepuje papír; Obkresluje a stříhá jednotlivé tvary podle šablony; Dodržuje bezpečnost a hygienu práce	výrobky z modelovací hmoty, papírová koláž, textilní koláž, výrobky ze zbytkového papíru, výrobky z kombinací přírodně na papír	výrobky na jarmark
	pracuje podle slovního návodu a předlohy	pracuje podle jednoduchého návodu učitele	jednoduché pracovní postupy	
	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	využívá různé druhy materiálů a k nim volí vhodné nástroje	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
	konstrukční činnosti			
	zvládá dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	sestavuje plošné modely podle předlohy, sestavuje prostorové modely dle předlohy i vlastní fantazie	prostorové a plošné modely z různých typů stavebnic	
	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	dle předlohy i dle vlastní fantazie vytvoří model, následně provede jeho demontáž	stavebnice plošné, prostorové, konstrukční, sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	osvojuje si základy bezpečnosti a hygieny práce	ošetřit drobné poranění, respektuje řád učebny a poučení pedagoga	

pěstitelské práce				
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	ověřuje podmínky života rostlin, sleduje růst rostlin, navštíví výstavu ovoce a zeleniny, rozlišuje rostliny dle druhu a využití	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina) rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	herbářem, encyklopedie	
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	zalévá, kypří a roší pokojové rostliny; Okopává, pleje, shrabávat listí na zahradě	práce na zahradě, v místnosti		
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; Poskytne první pomoc při úrazu	osvojuje si základy bezpečnosti a hygieny práce	ošetří drobné poranění, respektuje poučení pedagoga		
příprava pokrmů				
orientuje se v základním vybavení kuchyně	umí pojmenovat základní vybavení kuchyně, seznamuje se se základními funkcemi spotřebičů v kuchyni	základní vybavení kuchyně		
připraví samostatně jednoduchý pokrm	vhodně vybere potraviny k přípravě pokrmu, seznamuje se s aktuálními cenami potravin; Dle receptu jednoduchý pokrm připraví pod dohledem pedagoga	výběr, nákup a skladování potravin	pokrm do soutěže „Zdravá 5“, občerstvení na společenské akce školy	
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	prostře tabuli k jednoduchému stolování	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; Poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	respektuje pravidla slušného stolování, po skončení práce uklidí pracovní místo; Osvojuje si základy bezpečnosti a hygieny práce, ošetří drobný úraz	pravidla bezpečného chování, zásady stolování, úklid		

**Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných
opatření: Pracovní výchova
1. období**

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami;
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů;
- pracuje podle slovního návodu a předlohy.

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- Provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- pečuje o nenáročné rostliny.

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- Upraví stůl pro jednoduché stolování;
- chová se vhodně při stolování.

2. období

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu;
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii;
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění.

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž;
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu;
- udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu;
- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky.

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- Dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin;
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí;
- pěstitelská pozorování;
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní;
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- Uvede základní vybavení kuchyně;
- připraví samostatně jednoduchý pokrm;
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování;
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni;
- uplatňuje zásady správné výživy.

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot⁸, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápáné vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhrady povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření

pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém usnadňuje život, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot;
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů;
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví;
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.;
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.;
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí;
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávání je zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v této časové dotaci:

1. – 5. ročník 2 hodiny týdně

Převažující formou realizace je vyučovací hodina. Obsah předmětu může být realizován v blocích. V případě, že má škola k dispozici lektora plavání, probíhá u žáků 3. – 5. ročníku 3 měsíce plavecký výcvik. Žáci se dále účastní různých sportovních soutěží. Škola využívá program „Děti na startu“ k rozvoji základních pohybových dovedností. Výuka probíhá ve cvičebně, na hřišti, a v případě plaveckého výcviku v bazénu. Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu vedoucí k progresivnímu utužování zdraví a zdravého životního stylu vůbec. Dále pak dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání fairplay. Úzké mezipředmětové vztahy nalezneme k dramatické výchově (vyjádření nálady pohybem) a k hudební výchově (rytmizace, cvičení s hudbou).

Další používané formy a metody: ukázka, výklad, pokus-omyl, frontální, skupinová, individuální výuky.

UČEBNÍ OSNOVY V PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA				
období	učivo	výstup	mezipředmětové vztahy, průřezová témata	poznámka
1.-3. ročník	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
	význam pohybu pro zdraví			
	pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	PRV	TV chvilky
	příprava organismu			
	příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu	PRV	
	zdravotně zaměřené činnosti			
	správné držení těla, správné zvedání zátěže; Průpravná, kompenzační, relaxační cvičení a jejich praktické využití	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením		
	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti		
	hygiena při TV			
	hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	PRV	

bezpečnost při pohybových činnostech			
organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	PRV	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
pohybové hry			
s různým zaměřením; Netradiční pohybové hry a aktivity; Využití hraček a netradičního náradí při cvičení; Pohybová tvořivost	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině středních usiluje o jejich zlepšení		
základy gymnastiky			
průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině středních usiluje o jejich zlepšení		
rytmické a kondiční formy cvičení pro děti			
kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině střední k usiluje o jejich zlepšení	HV	

základy atletiky			
rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině středních usiluje o jejich zlepšení		Sekerácký víceboj
Základy sportovních her			
manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	PRV Vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci	
Turistika a pobyt v přírodě			
přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; Usiluje o jejich zlepšení	PRV	
Bruslení			
(podle podmínek školy) – hry na sněhu, bruslení	podle dostupnosti sportovního areálu a podmínek školy zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojení techniky bruslení		Zimní stadion M. Lázně
Další pohybové činnosti			
(podle podmínek školy a zájmu žáků)	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; Usiluje o jejich		

		zlepšení		
	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
	Komunikace v TV			
	základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci	HV	
	Organizace při TV			
	základní organizace prostoru a činností ve známém a běžném prostředí	v rámci bezpečnosti a ochrany zdraví při tělesné výchově reaguje a přijímá organizační pokyny učitele; Cvičí v souladu s těmito pokyny v tělocvičně i na hřišti		
	Zásady jednání a chování			
	fair play, olympijské ideály a symboly	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží	PRV, VV, PČ přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni	
4.-5. ročník	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
	Význam pohybu pro zdraví			
	pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	PŘ	Vycházky, TV chvilky
	Příprava organismu			
	příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu	PŘ	
	Zdravotně zaměřené činnosti			
	správné držení těla, přiměřené zvedání zátěže; Průpravná, kompenzační, relaxační cvičení a jejich praktické využití	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením		

	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti		
Hygiena při TV				
	hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí	PŘ	
Bezpečnost při pohybových činnostech				
	organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	PŘ	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
Pohybové hry				
	s různým zaměřením střední netradiční pohybové hry a aktivity; Využití hraček a netradičního náradí při cvičení; pohybová tvořivost	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti; Vytváří varianty osvojených pohybových her		
Základy gymnastiky				
	průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti		
Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti				
	kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičkým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti		

Průpravné úpoly			
přetahy a přetlaky	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti		
Základy atletiky			
rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti		Sekerácký víceboj
Základy sportovních her			
manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	PRV vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci	
Turistika a pobyt v přírodě			
přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti	PŘ	Pochodová cvičení
plavání			
základní plavecká výuka– hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené dovednosti v plavání, osvojí si další plavecké styly; Potápí se do přiměřené hloubky pro předmět; Technika skoku do vody z můstku (šipka); Učí se prvky dopomoci tonoucímu		

bruslení			
(podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích	podle dostupnosti sportovního areálu a podmínek školy zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojení techniky bruslení		Zimní stadion M. Lázně
další pohybové činnosti			
(podle podmínek školy a zájmu žáků)			
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
komunikace v TV			
základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály	užívá při pohybové činnosti základní osvojené tělocvičné názvosloví; Cvičí podle jednoduchého popisu cvičení	HV	
organizace při TV			
základní organizace prostoru a činností ve známém a běžném prostředí	v rámci bezpečnosti a ochrany zdraví při tělesné výchově reaguje a přijímá organizační pokyny učitele; cvičí v souladu s těmito pokyny v tělocvičně i na hřišti		
zásady jednání a chování			
fair play, olympijské ideály a symboly	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	PŘ, VV, PČ přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni	

	pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností her, závodů a soutěží	zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy		
	měření a posuzování pohybových dovedností– měření výkonu, základní pohybové testy	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	M	
	zdroje informací o pohybových činnostech	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcí ve škole i v místě bydliště; Samostatně získá potřebné informace		

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA: prvky Zdravotní TV jsou využívány v povinné TV.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Tělesná výchova

1. období

- Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost;
- dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách;
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti;
- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám;
- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů.

2. období

- Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu;
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením;
- zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností;
- uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti;
- reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti;
- dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play;
- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla;
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy.

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj;
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci;
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce ;
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace;
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů;
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje;
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci;
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech;
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem;
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat.

Učební osnovy v předmětu INFORMATIKA

období	učivo	Výstup	Mezipředmětové vztahy	poznámky
4.- 5. ročník	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
	sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů	uvede příklady dat, která ho obklopují a kterému mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	M	
	využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	M	
	model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	vyčte informace z daného modelu	M	
	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
	postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy;	sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	M	
	přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení		
	experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu	blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy		
	porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		

	INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
	skupiny objektů a vztahy mezi nimi; vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi		
	shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslování a nečíslování seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data		
	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
	digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu		
	propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat	propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí		
	pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi		

Rozvíjení digitálních klíčových kompetencí specifikováno jako příloha tematických plánů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

- Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout;
- vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat;
- popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví.

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

- Sestavuje symbolické zápisy postupů;
- popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb;
- navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení;
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů.

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

- V systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky;
- pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data.

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

- Najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu;
- popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi.

ROZVÍJENÍ DIGITÁLNÍCH KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

Český jazyk a digitální technologie

V počátečním období se žáci učí technologie ovládat, později je využívají k samostatnému vyhledávání informací, tvorbě prezentací, k psaní textů, a především ke komunikaci. Na významu nabývá čtení a orientace v elektronických textech. Neopominutelné je osvojení dovedností, které žákům umožní využití textových editorů při psaní vlastních textů. Pro některé žáky se znevýhodněním navíc využití digitálních technologií představuje podporu při jejich školní práci.

V českém jazyce rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů)
- vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací
- učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace)
- klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledávají, a na ověřování informací z více zdrojů
- podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- motivujeme žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu
- umožňujeme žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství

Člověk a jeho svět – prvouka, přírodověda, vlastivěda a digitální technologie

Vzdělávací oblast nabízí prostor pro témata týkající se pohybu v online prostředí se zaměřením na téma bezpečí a ochrany vlastní osoby a zdraví. Žáci se v modelových situacích prostřednictvím dramatizace nebo hry učí rozpoznávat a řešit nebezpečné nebo nepříjemné situace, do kterých se v souvislosti s používáním digitálních technologií mohou dostat. Zapojení digitálních technologií umožňuje žákům názornější porozumění přírodním jevům, které nelze pozorovat v reálných podmínkách, rozšiřuje možnosti provádění a zaznamenání pokusů, slouží k prohlížení rozměrných 3 D objektů a k 3 D prohlídkám pamětihodností (virtuální prohlídky měst, muzeí).

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět – prvouka, přírodověda, vlastivěda rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil
- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Člověk a svět práce – pracovní činnosti a digitální technologie

Digitální technologie umožňují rozšíření současného vzdělávacího obsahu a jeho propojení s reálným světem žáků. Při pracovních činnostech lze vhodně využít nové technologie jako 3D tiskárny, 3D pero nebo programovatelné stavebnice, které hotovým výrobkům dodávají nový, funkční rozměr.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce – pracovní činnosti rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstelských pokusů s využitím digitálních technologií

Umění a kultura – hudební výchova a digitální technologie

Hudební výchovu, hudební umění, hudbu i zvukovou tvorbu a s ní spojené zvukové experimenty si již nelze představit bez digitálních technologií. Ty se stávají důležitým nástrojem vlastní tvořivosti žáků, součástí žakových experimentů, prezentací, ale i žakovy vlastní „sebe prezentace“. Digitální technologie navíc umožňují hudební činnosti více vzájemně propojovat – žáci mohou nejen zaznamenávat vlastní hudební aktivity, ale i sami vytvářet či dotvářet hudební doprovody, „komponovat“ hudební miniatury, vytvářet zvukové objekty či vyhledávat i vytvářet zvukové a hudební podklady k vizuálním projektům apod. Tvůrčí uplatnění digitálních technologií navíc podporuje přirozené mezioborové vazby zejména mezi výtvarným uměním, hudbou, filmem a audiovizí.

Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura – hudební výchově rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- umožňujeme žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Cizí jazyk a digitální technologie

Digitální technologie napomáhají rozvíjet jazykové dovednosti žáků v oblasti recepce i produkce. Podporují aktivní využívání osvojovaného jazyka, usnadňují orientaci v online prostředí a umožňují lepší přístup k informacím.

V cizím jazyce rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Matematika a digitální technologie

Digitální technologie slouží jako jeden z nástrojů, které žáci využívají k řešení matematických úloh a problémů a k získávání dat. Doporučené online zdroje využívají dohledání chybějících informací.

Ve matematice rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem
- vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru)
- klademe důraz na používání kalkulačků, např. při provádění kontroly odhadů

Člověk a jeho zdraví – tělesná výchova a digitální technologie

Digitální technologie mohou být v tělesné výchově v primárním vzdělávání využívány pro získávání a ukládání dat týkajících se tělesné zdatnosti, různých pohybových výkonů nebo rozvoje pohybových dovedností. Mohou přispět i k motivaci žáků k aktivnímu každodennímu pohybu.

Ve vzdělávací oblasti člověk a jeho zdraví – tělesná výchova rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- · motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- · motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- · klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Umění a kultura – výtvarná výchova a digitální technologie

Výtvarná výchova nabízí různorodé tvůrčí činnosti a širokou škálu vizuálních prostředků, které zahrnují jak prostředky považované za tradiční, tak digitální technologie. Žák skrze tvůrčí práci a experimentování s nimi poznává a objevuje svět i sebe sama, svoji jedinečnost, zájmy, témata. Digitální technologie tak přirozeně rozšiřují možnosti vlastní tvorby o metody a postupy umění nových médií i zapojení se do tvůrčího procesu ve všech jeho fázích, včetně prezentací a sdílení výsledků. Rovněž přispívají k vytváření různých variant řešení a rozšiřují možnosti postprodukce. Tvůrčí uplatnění digitálních technologií navíc podporuje přirozené mezioborové vazby zejména mezi výtvarným uměním, hudbou, filmem a audiovizí.

Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura – výtvarná výchova rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

5. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

ZÁSADY A PRAVIDLA HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A CHOVÁNÍ ŽÁKŮ VE ŠKOLE A NA AKCÍCH POŘÁDANÝCH ŠKOLOU

Obecné principy hodnocení

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu, osobnostními předpoklady žáka, přihlíží také k jeho pílí a k jeho přístupu ke vzdělávání. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech. Ředitel školy působí na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů. Učitel nepřeceňuje žádné z kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně v souladu se specifikou předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

1. **Průběžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky v systému Edookit.**
2. Před koncem každého čtvrtletí (klasifikačního období) na třídních schůzkách
3. Kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka
4. V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje vyučující ve spolupráci s třídním učitelem zákonného zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem

Žák, který po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvoval školu při zdravotnickém zařízení a byl tam klasifikován za pololetí ze všech, případně jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkouší a neklasifikuje. Jeho klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byl klasifikován, je závazná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

jednoznačné
srozumitelné
srovnatelné s předem stanovenými kritérii
věcné
všestranné

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI:

1. Na naší škole považujeme za podstatné „zpětnou vazbu“, což je informace o správnosti postupu, průběhu a výsledku vzdělávání, které vede k získání pocitu úspěšnosti.
2. Okamžitou zpětnou vazbu považujeme za efektivní faktor výuky – kontrola a hodnocení práce okamžitě po jejím skončení
3. Upřednostňujeme formativní způsob hodnocení – hodnotit posun žáka.
4. V případě, že žák učivu nerozumí, má možnost požádat učitele o opakované vysvětlení. Může o pomoc požádat i spolužáky. V případě, že dítě nezvládne domácí úkol, poznamená to rodič k úkolu písemně.
5. Žák musí být před každým hodnocením jasně a srozumitelně seznámen jak s cíli vzdělávání a s kritérii hodnocení.
6. K sebehodnocení i hodnocení žáků mohou být využívány smajlíky, razítka nebo jiné prostředky dle volby učitele. Pedagog může využívat znaménka + nebo – před nebo za známkou
7. Žák má právo omluvit se, pokud není připraven, učitel přihlédně ke sděleným závažným okolnostem žáka, proč se nemohl na výuku připravit a poskytne žákovi delší čas na přípravu
8. Učitel hodnotí žáka / písemně nebo ústně/ tak, aby viděl jeho posun v učebním procesu
9. Je využíváno i vzájemném hodnocení /hodnotí žák-žák, žák – sebe, /
10. Učitel promítá do klasifikace a hodnocení vědomosti, dovednosti, práci s informacemi, úroveň komunikace, tvořivost žáka a aktivitu při vyučování. Významným prvkem v procesu učení je práce s chybou. Žák má právo dělat chyby – uvědomění si chyby je příležitostí naučit se látku lépe.

ZÁSADY A PRAVIDLA PRO SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
co se mu daří, co mu ještě nejde, jak bude pokračovat dál, sleduje cestu zlepšení
5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Znamky či slovní hodnocení nejsou jediným zdrojem motivace.
7. Žák využívá dostupné prvky formativního hodnocení – škála, palec, smajlík....

ŠKOLA SI STANOVUJE NÁSLEDNÁ PRAVIDLA HODNOCENÍ

1. Na 1. stupni základní školy se v 1. - 3. ročníku hodnotí kritériálním hodnocením, případně doplněným o hodnocení slovní, a motivačními prvky. V pololetí a na závěr školního roku se hodnotí čtyřbodovou škálou dle „Vysvědčení Jinak“. Ve 4. a 5. ročníku se v pololetí a na závěr školního roku hodnotí klasifikačními stupni. Všechny formy hodnocení (vyjma motivačních prvků) jsou evidovány v systému Edookit. Za každé pololetí vydá škola vysvědčení. Za první pololetí je ve 4.-5.ročníku vydáván výpis vysvědčení, 1.-3.ročník dostane vysvědčení s vodotiskem. Vysvědčení je v tištěné podobě.
2. Žáci se SVP jsou na doporučení PPP hodnoceni s ohledem k jejich potřebám /zdravotní postižení, zdravotní znevýhodnění, sociální znevýhodnění/. Rodiče těchto žáků mohou písemně požádat o slovní hodnocení.
3. Žáci 4. a 5.ročníku mohou mít i hodnocení kombinované (slovní a známkou).
4. Četnost hodnocení je plně závislé na časové dotaci v jednotlivých předmětech.
5. Při celkovém hodnocení se přihlíží:
a/ ke splnění zadaného úkolu
b/ ke znalosti a dovednosti
d/ k ochotě pracovat v týmu
e/ k zájmu o hodnocenou oblast, tj. žák získává nové informace z jiných zdrojů než z výkladu učitele
f/ k individuálním zvláštnostem u některých žáků na IVP.
6. Na 1 den lze naplánovat pouze 1 souhrnnou písemnou práci.
7. Za koordinaci písemných prací v každé třídě zodpovídá třídní učitel.
8. Žák, který má výrazné a závažné problémy při ústním vyjadřování, dostane možnost vyjádřit se písemně / týká se naukových a výchovných předmětů, nikoli jazykových, kde se žák učí na mluvních cvičení verbální komunikaci/ a naopak.
9. Ke zjišťování výsledků vzdělávání se žáci vybraných tříd mohou v průběhu roku zúčastnit pravidelných testů, které jsou renovovanými společnostmi nabízeny.
10. Žáci mají možnost zúčastnit se různých soutěží vyhlašovaných školou, Domem dětí a mládeže a dalšími zájmovými organizacemi s možností postupu do dalších kol, kde si poměří své znalosti se žáky jiných škol. S výsledky jsou seznámeni. Také se stávají podkladem pro celkové hodnocení výuky do výroční zprávy školy.
11. Pokud zákonný zástupce nesouhlasí s hodnocením žáka, má právo se do 3 dnů písemně vyjádřit a žádat od vedení školy komisionální přezkoušení.
12. Pokud je žák na konci školního roku hodnocen 1–2 nedostatečnými, má právo vykonat po prázdninách opravnou zkoušku. Stejně pravidlo platí i pro kritériální hodnocení, pokud žák v jednom až dvou předmětech dosáhne úrovně „Ještě neosvojeno“.
13. Pokud žák z důvodu nemoci zameškal za hodnotící období více jak polovinu, není klasifikován. Tyto skutečnosti a náhradní termín klasifikace oznámí škola písemně zákonnému zástupci.
14. Žák je povinen si zameškané učivo dle doporučení učitele ve vybraných předmětech doplnit. Učitel vždy přihledne k vážnosti a individuálním důvodům žáka, omluví ho a dá dostatek času na přípravu.

Při dlouhodobé absenci, více jak 3 týdny, dohlédne na průběžné doplňování učiva rodič společně s vyučujícím.

STUPNĚ HODNOCENÍ A KLASIFIKACE NA VYSVĚDČENÍ

jsou stanoveny v souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb. a vyhláškou č. 454/2006 Sb., konkrétně § 15.

Hodnocení 1.-3.ročník

Hodnocení výstupů (teoretické předměty)

Žáci jsou hodnoceni kritériálně podle čtyř úrovně škály „Vysvědčení jinak“ v systému Edookit:

- **J – Ještě neosvojeno**
Výstupy ještě neosvojeny.
- **Č – Částečně osvojeno**
Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje dopomoc.
- **T – Téměř osvojeno**
Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou dopomocí.
- **Ú – Úplně osvojeno**
Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje samostatně v běžných i nových situacích.

K těmto úrovním je připojen **slovní komentář** zacílený na proces učení – zdůrazňuje pokrok, silné stránky a navrhuje rozvojové kroky.

Hodnocení chování

Chování žáků je zaznamenáváno pomocí čtyř úrovně škály v systému Edookit:

- **Velmi zřídka** – zatím potřebuje soustavné vedení,
- **Občas** – s pobídkou nebo povzbuzením v běžných nebo jednoduchých situacích,
- **Často** – patrně v běžných situacích,
- **Téměř vždy** – samostatně v různých situacích a kontextech.

K hodnocení chování patří také slovní komentář, zaměřený na konkrétní sociální dovednosti, přístup ke spolupráci a schopnost samostatného jednání.

Motivační nástroje

- **Motivační razítka** – zdůrazňují individuální úspěchy, pokrok a snahu.
- **Mapy pokroku** – vizualizují, jak se žák vyvíjí v čase (průběh učení, dosažené milníky atd.).

Všechny tyto prvky (J Č T Ú, chování, motivační razítka, mapy pokroku) jsou **evidovány elektronicky v systému Edookit**.

Hodnocení 4.-5.ročník

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou je klasifikováno těmito stupni:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných předmětech jsou vyjádřeny číslicí.
Celkové hodnocení žáka zahrnuje výsledky klasifikace z povinných předmětů, volitelných předmětů a chování, nezahrnuje klasifikaci nepovinných předmětů. Celkové hodnocení žáka je uvedeno na vysvědčení těmito stupni:

- prospěl (a) s vyznamenáním
- prospěl (a)
- neprospěl (a)
- nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:

- a) „prospěl (a)“ s vyznamenáním“, není-li v žádném povinném předmětu hodnocen známkou prospěchu horším než „2“, průměr z povinných předmětů nemá vyšší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré
- b) „prospěl (a)“, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen stupněm prospěchu „5“;
- c) „neprospěl“, je-li v některém povinném předmětu hodnocen známkou „5“ nebo není-li z něho hodnocena konci druhého pololetí;
- d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

VYDÁVÁNÍ VYSVĚDČENÍ

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení v posledním vyučovacím dni období školního vyučování. Za první pololetí vydává škola žákovi výpis z vysvědčení. Vysvědčení má tištěnou podobu. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno:

- a) v 1.-3.ročníku – kriteriálně pomocí čtyřbodové škály, případně doplněno slovním hodnocením.
- b) ve 4. a 5.ročníku klasifikačním stupněm – známkou. Škola může ve výjimečných případech využít i způsob slovního hodnocení, popřípadě kombinací obou způsobů.

O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

STUPNĚ HODNOCENÍ CHOVÁNÍ ŽÁKA VE ŠKOLE A NA AKCÍCH POŘÁDANÝCH ŠKOLOU SE V PŘÍPADĚ POUŽITÍ KLASIFIKACE HODNOTÍ NA VYSVĚDČENÍ STUPNI:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje pravidla chování stanovených Školním řádem. Má dobrý vztah ke spolužákům, přispívá k utváření bezproblémového školního klimatu. Má v pořádku pomůcky na vyučování a plní domácí úkoly. Dbá na bezpečnost a zdraví své i ostatních.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák svým chováním porušuje školní řád a pravidla slušného chování. Soustavně nenosí školní pomůcky a nevypracovává domácí úkoly. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Má neomluvenou absenci do 20 hodin. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák svým chováním porušuje školní řád a pravidla slušného chování. Fyzicky nebo slovně hrubě napadá spolužáky. Vážně ohrožuje bezpečnost a zdraví jiných osob. Šikanuje spolužáky. Přináší do školy omamné a návykové látky nebo je sám užívá. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně

vzdělávací činnost školy. Má neomluvenou absenci vyšší než 20hodin. Žák není přístupný výchovnému působení a nesnaží se své chyby napravit.

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ:

1. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při potřebě vyslovit uznání se uděluje:

- třídní pochvala
- školní pochvala

Třídní pochvala

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Školní pochvala

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin.

3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) výchovný pohovor se žákem
- b) napomenutí třídního učitele
- c) důtku třídního učitele
- d) důtku ředitele školy

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání na pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí zákonnému zástupci a žákovi udělení pochvaly a jiného ocenění, uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody ústně, zápisem do žákovské knížky a oznámením o udělení výchovného opatření. Udělení pochvaly či jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Napomenutí třídního učitele je udělováno za méně závažná porušování daných pravidel, a to buď za jednorázové porušení nebo za opakované případy. Jde například o tyto přestupky:

- pozdní příchody
- nepořádnost, nepřipravenost na vyučování (vybavení, žákovská knížka...)
- méně časté rušení výuky, které žák na základě upozornění učitele je schopen korigovat
- nedodržování pravidel slušného chování (běžných společenských norem jako je slušné vyjadřování, pomoc druhému ...).

Důtka třídního učitele je udělována jednak v případě, kdy po udělení napomenutí třídního učitele nedošlo ke zlepšení chování a jednak při závažnějším porušení pravidel, jako je například:

- časté rušení výuky, které žák není schopen ani po napomenutí učitelem účinně korigovat
- fyzické napadení spolužáka, které ale nemá za následek újmu na zdraví
- velmi hrubé a vulgární vyjadřování ke spolužákům
- zlomyslné chování, zesměšňování, poškozování věcí, pomlouvání vůči spolužákům
- nedovolené opuštění školy
- nošení nebezpečných předmětů do školy.

Důtka ředitele školy je udělována jednak v případě, kdy ani po udělení důtky třídního učitele se chování žáka nezlepšilo a jednak v případech obzvláště hrubého porušení pravidel, jako je například:

- krádež, vandalství
- ublížení na zdraví
- nošení, propagace, užívání nebo distribuce návykových látek
- slovní či fyzický útok vůči učiteli nebo jakémukoli pracovníkovi školy
- šikanování nebo hrubé násilí vůči spolužákovi
- neomluvená absence

Zákonný zástupce žáka má v případě svého zájmu právo projednat udělení jakéhokoli výchovného opatření osobně s třídním učitelem nebo ředitelem školy.

Pokud žák často porušuje pravidla školního řádu a není schopen své chování zlepšit ani po udělení některého z výše uvedených výchovných opatření nebo pokud je hodnocení jeho chování trvale spíše negativní, svolá ředitel školy k projednání hodnocení chování žáka společnou schůzku zástupců školy (člen vedení, třídní učitel, výchovný poradce) a zákonných zástupců žáka. Z tohoto jednání je pořízen zápis. Cílem jednání je dosáhnout účinné spolupráce rodiny a školy při nápravě chování žáka.

Na konci 1. a 2. pololetí je žák hodnocen z chování:

- a) v 1.-3.ročníku kriteriálně čtyřbodovou škálou,
- b) ve 4.-5.ročníku klasifikačním stupněm.

Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel (po projednání s ostatními učiteli, kteří ve třídě působí) a rozhoduje o ní ředitel školy po projednání v pedagogické radě.

VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKA V JEDNOTLIVÝCH POVINNÝCH A NEPOVINNÝCH PŘEDMĚTECH STANOVENÝCH ŠKOLNÍM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMEM SE V PŘÍPADĚ POUŽITÍ KLASIFIKACE HODNOTÍ NA VYSVĚDČENÍ STUPNI PROSPĚCHU:

a) v 1.-3.ročníku:

Hodnocení výstupů (teoretické předměty)

Žáci jsou hodnoceni kritériálně podle čtyř úrovně škály „Vysvědčení jinak“ v systému Edookit:

- **J – Ještě neosvojeno**
Výstupy ještě neosvojeny.
- **Č – Částečně osvojeno**
Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje dopomoc.
- **T – Téměř osvojeno**
Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou dopomocí.
- **Ú – Úplně osvojeno**
Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje samostatně v běžných i nových situacích.

K těmto úrovním je připojen **slovní komentář** zacílený na proces učení – zdůrazňuje pokrok, silné stránky a navrhuje rozvojové kroky.

b) ve 4.-5.ročníku:

klasifikačními stupni – známkou:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání ve škole posuzovány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu a k jeho osobnostním předpokladům. Pro objektivní klasifikaci přihlížíme k obecným rozumovým schopnostem (inteligenci); speciálním dovednostem (např. matematicko-logické, jazykové a jiné); organizačním schopnostem; bystrosti, bohatost fantazijních představ, tvůrčí fantazii, vyjadřovacím schopnostem – způsobu vyjadřování (stručné, bohaté, výrazné, spisovné, výstižné), kvalitě pozornosti, vztahu k učení a k práci: pečlivosti, zájmu o učení, zájmu o manuální práci, účasti na mimoškolních aktivitách.

Orientační hodnoticí stupnice pro klasifikaci			
100–90 %	Téměř bez chyby, chybovost je výjimečná	vynikající, příkladný, výborný	1
89–71 %	Převládají pozitivnější zjištění, dílčí chyby	úspěšný,	2
70–41 %	Pozitivní a negativní v rovnováze	dobrý, průměrný	3
40–21 %	Převaha negativních zjištění, výrazné chyby	podprůměrný, citlivě slabá místa	4
pod 20 %	Zásadní nedostatky	nevyhovující, nedostatečný stav	5

CHARAKTERISTIKA STUPŇŮ HODNOCENÍ PROSPĚCHU A CHOVÁNÍ – KRITÉRIA

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

1. předměty s převahou teoretického zaměření
2. předměty s převahou praktických činností
3. předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření

ZPŮSOB ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích předmětů a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorování žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připraveností na vyučování
- různými druhy zkoušek (ústní, písemné, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami, analýzou výsledků činností žáka
- v rámci projektového vyučování
- na základě vlastních aktivit žáka
- známky ve 4.-5.ročníku získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období (není přípustné přezkušovat žáky na konci klasifikačního období z látky celého tohoto období), stejně tak je tomu i u 1.-3.ročníku s kriteriálním hodnocením (čtyřbodová škála) a motivačními prvky
- při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě, výsledky písemných zkoušek oznámí žákovi nejpozději do týdne
- učitel sděluje všechny známky a kriteriální hodnocení, které bere do úvahy při celkové klasifikaci, zástupcům žáka prostřednictvím zápisu do elektronické žákovské knížky, při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultačních hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni.
- rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace – údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoliv veřejně.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu zejména tím, že:

1. Neklasifikují žáky hned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden.
2. Navrhnou způsob doplnění chybějícího učiva. Nabídnou možnost požádat o konzultaci k učivu, kdy byl žák nepřítomen. V případě potřeby i všem ostatním, kteří o to požádají.
3. Účelem zkoušení není nacházení mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotí se to, co umí, zejména jeho posun.
4. Učitel klasifikuje jen probrané a zvládnuté učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování není přípustné.
5. Poskytne před prověřováním znalostí dostatek času k naučení, procvičování a zažití učiva, prověřování znalostí provádí až po dostatečném procvičení učiva
6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
7. Termín kontrolní práce (která má trvat více jak 35 minut) prokonzultuje učitel s třídním učitelem (v jednu dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru), ostatní vyučující o tom ústně informuje. Tyto kontrolní práce vyučující archivuje do začátku následujícího školního roku.
8. Vede soustavnou a přehlednou evidenci o každé klasifikaci žáka i o způsobu získávání známek (ústní zkoušení, písemně apod.) v systému Edookit.
9. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá učitel klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
10. Na konci klasifikačního období zajistí vyučující zapsání známek a kritériálního hodnocení do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost.
11. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (léčebné a lázeňské pobyty, dočasné umístění v ústavech apod.) respektuje vyučující známky žáka, které sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn, žák se znovu nepřezkušuje
12. Dbá na to, aby výsledná známka/stupeň čtyřbodové škály za klasifikační období odpovídala známám/stupňům čtyřbodové škály, které žák získal průběhu celého klasifikačního období. Výsledná známka/stupeň čtyřbodové škály je komplexním hodnocením včetně aktivity žáka v předmětu a jeho posunu k lepším výsledkům.
13. Nezvládání nebo zaostávání žáka v učení a negativní změny v jeho chování se projednají ihned se žákem, zákonnými zástupci i ostatními vyučujícími.

MATERIÁLY POSKYTUJÍCÍ PODKLADY PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKA.

Projekty

- způsob řešení problémů
- samostatná práce s informačními zdroji
- práce ve skupině
- vlastní tvořivost, iniciativa
- úroveň výstupu
- prezentace výstupu z projektu

Způsob hodnocení je dopracován podle typu projektu: hodnocení jednotlivce, dvojice, skupiny;

Skupinová práce

- podíl na práci ve skupině
- vlastní tvůrčí přínos
- organizace práce
- prezentace
- schopnost akceptovat názory

Referáty

- práce s informačními zdroji
- obsahová stránka
- ústní prezentace
- vlastní myšlenky

Slohová cvičení

- stylistická úroveň, originalita
- grafická úroveň
- pravopis

Kratší samostatné práce teoretické a praktické

teoretické:

- úroveň vědomostí,
- dovednosti při řešení problémů,
- úroveň vyjádření,
- věcná správnost

praktické:

- využití teoretických znalostí
- originalita řešení
- preciznost
- estetičnost a funkčnost
- praktické využití výrobku

čtenářské kompetence

- úroveň hlasitého čtení
- porozumění textu
- orientace v textu
- schopnost reprodukovat text

KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU TEORETICKÉHO ZAMĚŘENÍ

a) v 1.-3.ročníku

Hodnocení výstupů (teoretické předměty)

Žáci jsou hodnoceni kritériálně podle čtyř úrovně škály „Vysvědčení jinak“ v systému Edookit:

- **J – Ještě neosvojeno**
Výstupy ještě neosvojeny.
- **Č – Částečně osvojeno**
Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje pomoc.
- **T – Téměř osvojeno**
Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou pomocí.
- **Ú – Úplně osvojeno**
Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje samostatně v běžných i nových situacích.

K těmto úrovním je připojen **slovní komentář** zacílený na proces učení – zdůrazňuje pokrok, silné stránky a navrhuje rozvojové kroky.

b) ve 4.-5.ročníku

Převahu teoretického zaměření mají český jazyk, anglický jazyk, matematika, vlastivěda a přírodověda. Při hodnocení v těchto předmětech vychází vyučující z požadavků učebních osnov a standardu základního vzdělání. Při klasifikaci sleduje zejména: ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, kvalitu a rozsah získaných dovedností, schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, jeho logiku, samostatnost a tvořivost, aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim, přesnost, výstižnost a jazykovou správnost ústního a písemného projevu.

Zahrnují:

1. Ústní projev
2. Písemný projev
3. Vlastní aktivitu – referáty
4. Skupinovou aktivitu – v rámci projektů

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, uceleně, chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, projevuje se u něho samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Grafický projev je téměř bezchybný.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti a grafický projev jsou zpravidla bez podstatných nedostatků.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti a přesnosti osvojení požadovaných poznatků nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti jsou časté nedostatky.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti a přesnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti a přesnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují závažné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají velmi vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele.

KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU PRAKTICKÉHO ZAMĚŘENÍ

a) v 1.-3.ročníku

Hodnocení výstupů (teoretické předměty)

Žáci jsou hodnoceni kritériálně podle čtyř úrovněv škály „Vysvědčení jinak“ v systému Edookit:

- **J – Ještě neosvojeno**
Výstupy ještě neosvojeny.

- **Č – Částečně osvojeno**

Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje dopomoc.

- **T – Téměř osvojeno**

Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou dopomocí.

- **Ú – Úplně osvojeno**

Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje samostatně v běžných i nových situacích.

K těmto úrovním je připojen **slovní komentář** zacílený na proces učení – zdůrazňuje pokrok, silné stránky a navrhuje rozvojové kroky.

b) ve 4.-5.ročníku

Převahu praktické činnosti mají na naší základní škole pracovní činnosti a dovednosti pro život .

Při klasifikaci se v těchto předmětech vychází z požadavku učebních osnov a standardu základního vzdělání. Při klasifikaci se sleduje zejména:

vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem, osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí zadaných způsobů práce, využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech, kvalita výsledků činností, organizace vlastní práce, udržování pořádku, hospodárné využívání materiálů, překonávání překážek v práci.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Zvládá bez obtíží pracovní postupy a způsoby práce, výsledky jeho práce jsou bez nedostatků, výjimečně se může dopustit jen drobných chyb. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Praktické činnosti vykonává samostatně. V postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce

má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, málo dbá o pořádek na pracovišti. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné a nedosahují předepsané požadavky. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Překážky v práci nedokáže překonat.

KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU VÝCHOVNÉHO ZAMĚŘENÍ

a) v 1.-3.ročníku

Hodnocení výstupů (teoretické předměty)

Žáci jsou hodnoceni kritériálně podle čtyř úrovně škály „Vysvědčení jinak“ v systému Edookit:

- **J – Ještě neosvojeno**
Výstupy ještě neosvojeny.
- **Č – Částečně osvojeno**
Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje dopomoc.
- **T – Téměř osvojeno**
Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou dopomocí.
- **Ú – Úplně osvojeno**
Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje samostatně v běžných i nových situacích.

K těmto úrovním je připojen **slovní komentář** zacílený na proces učení – zdůrazňuje pokrok, silné stránky a navrhuje rozvojové kroky.

b) ve 4.-5.ročníku

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná výchova.

Při klasifikaci se v těchto předmětech vychází z požadavku učebních osnov a standardu základního vzdělání. Při klasifikaci se sleduje zejména:

VV, HV - stupeň tvořivosti, osvojení potřebných vědomostí, kvalita projevu, zájem o činnosti, vlastní iniciativa, tvořivost, kreativita,

TV - aktivita, zájem o pohyb, zlepšování kondice výkonů, přístup v duchu fair play při hrách, zvládnutí základních cviků, pohybů a výkonů s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně

aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus o zvyšuje tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků. Má zájem o umění, estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a zvyšuje tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je méně aktivní. Jeho výtvarný projev je ledabylý. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nerad cvičí, pohybu se vyhýbá. Do hudebních činností se zapojuje.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech pasivní. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti využívá jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti. Pohybovým aktivitám se vyhýbá. Výtvarné práce odbývá.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je chybný a nemá estetickou hodnotu. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí žádné úsilí se rozvíjet.

ZÁSADY PRO POUŽÍVÁNÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ VČETNĚ PŘEDEM STANOVENÝCH KRITÉRIÍ.

1. O použití slovního hodnocení v 4.–5. ročníku rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě. V 1.–3. ročníku se výsledky vzdělávání vždy hodnotí kritériálně (čtyř úrovněová škála *Vysvědčení jinak* s komentářem) a případně doplňují se slovním komentářem. Pro tento ročník neplatí rozhodnutí o slovním hodnocení (jejich způsob je pevně stanovený), není tedy třeba schválení ředitelem ani školskou radou.
2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

ZÁSADY PRO VZÁJEMNÉ PŘEVEDENÍ KLASIFIKACE A SLOVNÍHO HODNOCENÍ.

Ovládnutí učiva		
1 – výborný	ovládá bezpečně	Ú – Úplně osvojeno Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje samostatně v běžných i nových situacích.
2 – chvalitebný	ovládá	T – Téměř osvojeno Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou dopomocí.
3 – dobrý	v podstatě ovládá	Č – Částečně osvojeno Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje pomoc.
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami	
5 - nedostatečný	neovládá	J – Ještě neosvojeno Výstupy ještě neosvojeny.
Myšlení		
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný	Ú – Úplně osvojeno Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje samostatně v běžných i nových situacích.
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně	T – Téměř osvojeno Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou dopomocí.
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení	Č – Částečně osvojeno Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje pomoc.
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou	
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky	J – Ještě neosvojeno Výstupy ještě neosvojeny.
Vyjadřování		
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné	Ú – Úplně osvojeno Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje samostatně v běžných i nových situacích.
2 – chvalitebný	celkem výstižné	T – Téměř osvojeno Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou dopomocí.
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně	Č – Částečně osvojeno Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje pomoc.
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi	
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně	J – Ještě neosvojeno Výstupy ještě neosvojeny.
Celková aplikace vědomostí		
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle	Ú – Úplně osvojeno Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje

	dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou	samostatně v běžných i nových situacích.
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb	T – Téměř osvojeno Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou dopomocí.
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby	Č – Částečně osvojeno Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje dopomoc.
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává	
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí	J – Ještě neosvojeno Výstupy ještě neosvojeny.
Aktivita, zájem o učení		
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem	Ú – Úplně osvojeno Výstupy zcela osvojeny, žák je uplatňuje samostatně v běžných i nových situacích.
2 – chvalitebný	učí se svědomitě	T – Téměř osvojeno Výstupy téměř osvojeny, žák je uplatňuje ve známých situacích s připomenutím nebo mírnou dopomocí.
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů	Č – Částečně osvojeno Výstupy částečně osvojeny, i známé situace činí potíže; žák potřebuje dopomoc.
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty	
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné	J – Ještě neosvojeno Výstupy ještě neosvojeny.
Chování		
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.	Téměř vždy – samostatně v různých situacích a kontextech.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku	Občas – s pobídkou nebo povzbuzením v běžných nebo jednoduchých situacích, Často – patrné v běžných situacích

	třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.	
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.	Velmi zřídka – zatím potřebuje soustavné vedení

ZPŮSOB HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,).

Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

Oblast vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí těmito právními předpisy:

- Zákonem 561/2004 Sb. (školským zákonem)
- Vyhláškou č.72/2004 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných ve znění pozdějších předpisů.

1. Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských předpisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená

ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky nebo cizince s dočasnou ochranou.

2. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
3. Při hodnocení žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
5. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
7. Klasifikace je provázena hodnocením – vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
10. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

POSTUP ŽÁKA DO VYŠŠÍHO ROČNÍKU

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí

PODROBNOSTI O KOMISIONÁLNÍCH A OPRAVNÝCH ZKOUŠKÁCH

Komisionální zkoušky

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Komisi pro komisionální přezkoušení (dále jen "přezkoušení") jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy. Zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu. Přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na základě žádosti krajského úřadu účastní školní inspektor.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravné zkoušky

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

VZDĚLÁVÁNÍ CIZINCŮ

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 20 Vzdělávání cizinců a další platná legislativa.

Hlavní úkoly budou zaměřeny na:

1. Začlenění žáka/žákyně do kolektivu třídy
2. Seznamování se s běžnými zvyky a pravidly chování české společnosti
3. Seznámení se zvukovou podobou českého jazyka
4. Vytváření dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a jednoduše na ně reagovat v řečové komunikaci v běžných školních a životních situacích – pasivní slovní zásoba.
5. Vytváření a rozvíjení slovní zásoby
6. Seznamování se psanou podobou českého jazyka a se vzájemnými souvislostmi psané a zvukové podoby
7. Preferování pozorování, poslechu, didaktické hry, spontánní a tvořivé činnosti improvizace a imitace
8. Návěst správné výslovnosti a intonace co nejbližší jazykové normě;
9. Hodnocení individuálního pokroku žáka/žákyně
10. Využití možnosti širšího slovního hodnocení.

„Cílem vzdělání a moudrosti
je, aby člověk viděl před sebou
jasnou cestu života, po ní
opatrně vykračoval, pamatoval
na minulost, znal přítomnost a
předvídal budoucnost.

